

Sokak Köpekleri Hakkında Yazılan Köşe Yazılarında Söylem ve İdeoloji

Discourse and Ideology in Columns Written About Stray Dogs

Ebru DİLEK¹, Gülnida EKMEKÇİ², Mustafa İNCE³, Mevlüt Can KOÇAK⁴

^{1,2}Karabük Üniversitesi, Karabük

^{3,4}Karabük Üniversitesi, Safranbolu
Türker İnanoğlu İletişim Fakültesi,
Karabük

ORCID:

E.D.: 0009-0000-2743-2311

G.E.: 0009-0001-6330-2060

M.İ.: 0000-0001-8058-1076

M.C.K.: 0000-0002-9496-0541

Corresponding Author:

Ebru DİLEK

Email:

ebruudilek1@gmail.com

Citation: Dilek, E., Ekmekci, G., İnce, M. ve Koçak, M. C. (2025). Sokak köpekleri hakkında yazılan köşe yazılarında söylem ve ideoloji. *Journal of Humanities and Tourism Research*, 15 (1), 18-41.

Submitted: 28.11.2024.

Accepted: 14.01.2025

Özet

Medya, toplumsal olayların gündeme gelmesinde, tartışılmasında ve çözüme kavuşturulmasında önemli bir işlev görmektedir. Bu işlevin objektif olarak yerine getirilmesi herkes tarafından istenilmekle birlikte, ideal olanıdır. Objektif medya anlayışı, ideal olanı temsil etse de günümüzde medyanın işlevlerini objektif bir biçimde yerine getirmesi, çeşitli sebeplerden ötürü pek mümkün gözükmemektedir. Medya içeriklerinde çoğunlukla ideolojik yaklaşımlar gözlemlenmektedir. Bu durum, toplumsal olayların doğru değerlendirilme olasılığını azaltmaktadır. Son yıllarda Türkiye’de önemli bir toplumsal soruna dönüşen sokak köpekleri meselesi, 2024 yılında uzun süre gündemde kalmış ve medyada yoğun bir şekilde tartışılmıştır. Bu tartışmalar sırasında farklı görüşler ortaya atılmıştır, fakat bu görüşlerin çoğunlukla meselenin çözüme kavuşturulmasından çok, ideolojik zeminde şekillendiği gözlemlenmiştir. Sokak köpekleri meselesi, medyada bir ideolojik tartışma aracı olarak ele alınmış, çözüm önerileri ise çoğunlukla ideolojik çerçevelerle şekillenmiştir. Bu durum, toplumsal bir sorunun çözümüne dair somut adımların atılmasını engellemiş, tartışmaların çoğunlukla ideolojik bir çatışmaya dönüşmesine yol açmıştır. Sokak köpekleri meselesinin çözüm odaklı bir şekilde değil, ideolojik bir zeminde tartışılması, medyanın bu konuda toplumsal bir çözüm üretme işlevini zayıflatmaktadır. Medyanın bu yaklaşımı, meselenin toplumun tüm kesimlerini kapsayan ve sürdürülebilir bir çözüm arayışına dönüşmesini engellemektedir. Bu çalışma, sokak köpekleri meselesi üzerine farklı görüşlere sahip köşe yazarları tarafından yazılan köşe yazılarını söylem ve ideoloji bağlamında incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada, Sabah, Sözcü ve Habertürk gazetelerinin köşe yazıları örneklem olarak seçilmiş ve bu yazılarda yer alan ideolojik yaklaşımlar üzerinde eleştirel söylem analizi yapılmıştır. Bu analiz yoluyla, medyanın sokak köpekleri meselesini nasıl ideolojik bir tartışma olarak şekillendirdiği ve bu durumun toplumsal sorunların çözümüne nasıl etki ettiği anlaşılmaya çalışılacaktır. Çalışmadan elde edilen temel bulgular, sokak köpekleri meselesinin, gazetelerin ideolojik yaklaşımları doğrultusunda ele alındığını ve bu durumun, meselenin toplumsal bir sorun olarak çözülmesinden ziyade ideolojik bir tartışma halini aldığına işaret etmektedir. Medya, bu meseleye dair çözüm önerilerini, kendi ideolojik çizgileri çerçevesinde sunmuş, bu da toplumsal uzlaşıya ulaşılmasını zorlaştırmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sokak Köpekleri Sorunu, Köşe Yazıları, İdeoloji, Eleştirel Söylem Analizi

Abstract

The media plays a significant role in bringing social issues to the agenda, fostering discussions, and contributing to their resolution. While it is ideally expected that this function be carried out objectively, achieving such an ideal remains challenging due to various reasons. Although an objective media approach represents the ideal, it appears

that, in practice, the media's ability to fulfill its functions objectively is quite limited. Media content often reflects ideological perspectives, which reduces the likelihood of accurately assessing social issues. In recent years, the issue of stray dogs has become a major social problem in Turkey, remaining a focal point of public debate throughout 2024. This issue has been intensely discussed in the media, with various viewpoints emerging. However, it has been observed that these perspectives were often shaped by ideological considerations rather than genuine efforts to resolve the problem. The stray dog issue has been treated as a tool for ideological debate in the media, and proposed solutions have largely been framed within ideological boundaries. This has hindered the implementation of concrete steps toward resolving the issue and has turned discussions into ideological conflicts. The fact that the stray dog issue has been debated on an ideological basis rather than with a focus on solutions weakens the media's role in contributing to a social resolution. This approach by the media prevents the issue from evolving into a search for an inclusive and sustainable solution that addresses all segments of society. This study aims to analyze the opinion columns written by columnists with different perspectives on the stray dog issue, focusing on discourse and ideology. The study selects opinion pieces from Sabah, Sözcü, and Habertürk newspapers as its sample and applies a critical discourse analysis to examine the ideological approaches embedded in these texts. Through this analysis, the study seeks to understand how the media has shaped the stray dog issue as an ideological debate and how this framing impacts the resolution of social problems. The key findings of this study indicate that the stray dog issue has been addressed in line with the ideological stances of the newspapers. As a result, rather than being treated as a social problem in need of resolution, it has been transformed into an ideological debate. The media has presented solution proposals through the lens of its ideological perspectives, making it more difficult to achieve social consensus on the issue.

Keywords: Street Dog Problem, Newspaper Columns, Ideology, Critical Discourse Analysis

1. GİRİŞ

Sokak hayvanları meselesi, özellikle köpekler açısından, Türkiye'de uzun yıllardır tartışılan bir konudur. Osmanlı dönemine kadar uzanan bir geçmişe sahip olan bu sorun, toplumsal hafızada köklü bir yer edinmiştir. Ancak, modern şehirleşmenin hızlanması ve kentleşme dinamiklerinin değişmesiyle birlikte sokak köpekleri sorunu, özellikle büyük şehirlerde giderek daha belirgin hale gelmektedir. 20. yüzyılın ortalarından itibaren sanayileşme, göç ve şehirleşme süreçleri, sokak hayvanlarının sayısının kontrolsüz bir şekilde artmasına neden olmaktadır. Özellikle köylerden şehirlere yoğun göçler, insanların evcil hayvanlarını terk etmeleri köpek nüfusunun kentlerde artmasına yol açmış ve bu süreç günümüze kadar devam etmektedir.

Sokak köpekleri sorununun toplumsal bir mesele haline gelmesi, sadece hayvan sayısının artmasıyla değil, aynı zamanda bu durumun getirdiği sosyo-kültürel ve güvenlik boyutlarıyla da ilgilidir. Türkiye'de sokak köpekleri meselesi, hayvan hakları savunucuları, hayvanseverler ve kamu güvenliği açısından endişe duyanlar arasında giderek artan bir çatışmaya zemin hazırlamaktadır. Bir tarafta sokak hayvanlarının korunması gerektiğini savunan ve hayvan haklarına vurgu yapan bir kesim bulunurken, diğer tarafta ise özellikle köpek saldırıları sonucunda zarar gören bireyler ve bu durumdan endişe duyan topluluklar yer almaktadır. Bu iki grup arasındaki fikir ayrılıkları, medyada ve toplumsal platformlarda yoğun tartışmalara yol açmaktadır.

Sokak köpekleri sorunu, son yıllarda özellikle kamuoyunu derinden etkileyen bazı üzücü olaylarla daha fazla gündeme gelmektedir. Örneğin, 20 Ağustos 2024 tarihinde İstanbul'un Fatih ilçesinde bir çocuğa yönelik gerçekleşen köpek saldırısı, kamuoyunda ciddi yankı uyandırmış ve medyanın bu konuyu daha geniş çaplı ele almasına sebep olmuştur. Bu tür olaylar, kamu güvenliği açısından endişeleri artırmış, halkın bazı kesimlerinde köpeklerin toplanması ya da kontrollü bir şekilde sokaklardan uzaklaştırılması taleplerini güçlendirmiştir. Aynı zamanda bu olaylar, yerel yönetimlerin sokak hayvanlarına dair sorumluluklarını daha fazla tartışmaya açmaktadır. Yasal düzenlemeler, kısırlaştırma ve bakım hizmetleri üzerine yapılan eleştiriler artmış, yerel yönetimlerin bu sorunu çözmede yetersiz kaldığı düşüncesi yaygınlaşmıştır. Tüm bu süreçler medyada çeşitli bakış açılarıyla ele alınmaktadır. Özellikle Sözcü, Sabah ve Habertürk gibi ana akım gazetelerde yayımlanan köşe yazıları, bu tartışmanın boyutlarını gözler önüne sermektedir.

Sokak köpekleri konusunda farklı yaklaşımlar sergileyen köşe yazarları, genellikle iki ana ekseninde toplanmaktadır. İlk grup, hayvan hakları savunuculuğu yaparak sokak hayvanlarının toplanmasının insanlık dışı bir uygulama olduğunu vurgularken, diğer grup ise kamu güvenliğinin öncelikli olduğunu ve kontrolsüz köpek nüfusunun ciddi tehlikeler yarattığını öne sürmektedir. Bu noktada, sokak köpeklerinin rehabilitasyonu, kısırlaştırma programları, barınakların kapasitelerinin artırılması ve köpeklerin toplumla daha güvenli bir şekilde bir arada yaşaması için projeler önerilmektedir.

Köpek saldırılarının artması ve bu olayların medyada geniş yankı bulması, toplumsal gerilimi daha da artırmış ve sokak köpekleri meselesi siyasi bir tartışma konusu haline gelmektedir. Bazı siyasi figürler ve yerel yöneticiler, sokak köpekleri sorununu çözmek adına daha katı önlemler alınması gerektiğini savunurken, diğerleri daha insancıl çözümler önermektedir. Hayvan barınaklarının kapasitelerinin artırılması, sokak hayvanlarının kısırlaştırılmasına yönelik bütçelerin genişletilmesi ve toplumun bu konuda bilinçlendirilmesi gibi öneriler kamuoyunda tartışılmaktadır. Bu tartışmalar medyada geniş yer bulmakta ve çeşitli köşe yazarları, farklı yaklaşımlarla bu sorunu ele almaktadır.

Medya, bu sorunun çözümünde önemli bir rol oynar hale gelmektedir, özellikle son bir yılda sokak köpekleri sorununa dair yapılan haberler ve yazılar, konuyu toplumsal hafızada derinleştirmektedir. Medyada sıklıkla dile getirilen bazı söylemler, sokak köpeklerinin toplumla uyumlu bir şekilde yaşayabilmesi için gerekli adımların atılmadığı yönündedir. Eleştiriler, özellikle yerel yönetimlerin kısırlaştırma, aşı programları ve bakım hizmetlerinde yetersiz kaldığına işaret etmektedir. Diğer yandan, kamu güvenliği ve halk sağlığı açısından yapılan değerlendirmeler, sokak köpeklerinin kontrol altına alınması gerektiği yönünde bir baskıyı artırmaktadır.

2. İDEOLOJİ KAVRAMI

İdeoloji kavramı, kökenini Fransızca "*idéologie*" sözcüğünden almaktadır. Bu kavram, "fikir akımlarının bilimsel analizi" ve "siyasi inançlar sistemi" anlamlarına gelmektedir (Meriç, 2014: 120). Eagleton (2015:17) da ideolojinin farklı anlamlardan oluştuğu için tek bir tanıma indirgenemeyeceğini belirterek ideoloji ile ilgili birtakım tanımları aktarmıştır. Bu tanımlara göre; ideoloji "sistemik şekilde çarpıtılan iletişim", "toplumsal yaşamın doğal gerçekliğe dönüştürüldüğü süreç" ve "dilsel ve olgusal gerçekliğin birbirine karıştırılması" şeklindedir.

İdeoloji kavramı, ilk kez Fransız düşünür Destutt de Tracy tarafından 1796 yılında kullanılmış ve "fikirler ilmi" veya "mefkûreler ilmi" olarak adlandırılmıştır (Meriç, 2014: 120). Tracy'ye göre ideoloji, sistemik analizlere dayanan yeni bir bilim projesidir.

İdeoloji, her kullanımında farklı anlamlar taşımakta ve bu anlamlar arasında belirgin farklılıklar bulunmaktadır. Kimi zaman olumlu çağrışımlar uyandıran ideoloji, kimi zaman ise en güçlü ifadeleriyle olumsuz anlamlar içerebilmektedir. (Macit, 2016: 32-34). Bu durum, ideoloji kavramının tarihsel süreçte farklı bağlamlarda ve anlamlarda kullanılmış olmasından kaynaklanmaktadır. Özellikle ortodoks ve batı marksiz isimler ideoloji kavramı hakkında farklı bağlam ve anlamalarda yorumlar yapmışlardır. Bunlar arasında Marx, Gramsci, Althusser gibi isimler öne çıkmaktadır. Marx, ideolojinin gerçeği gizlemeye hizmet ettiğini savunmaktadır. Ona göre ideoloji, bireyi kuşatmakta ve içinde bulunduğu durumu analiz etmesini engellemektedir, bu nedenle birey pek çok şeyi sorgulamadan kabul etmektedir (Mardin, 2015'ten akt. Arık, 2021:204). Marx, ekonomik gücü elinde bulunduranların egemen ideolojilerini topluma yayarak başarısızlıkları bireylere, başarıları ise sisteme bağladığını ifade etmektedir. (Koçak ve Küçük, 2011:528). Bu düşünce, Marx'ın ideolojiyi kapitalist düşünceyi gizleyen bir araç olarak gördüğünü

ve onu materyalist bir çerçevede konumlandığını ortaya koymaktadır (Larrain, 1995:20; Barrett, 2004:16).

Antonio Gramsci'nin ideoloji anlayışı, bu kavramın derinliğini ve karmaşıklığını ortaya koymaktadır. Gramsci, ideolojiyi bireylerin topluma katılımını sağlayan, maddi ve kurumsal yapılarla desteklenen uygulamalar, prensipler ve inançların bir temeli olarak tanımlamaktadır. Ona göre ideoloji, yalnızca soyut düşüncelerle sınırlı değildir; aynı zamanda somut pratiklerle ve kurumsal yapılarla yakından ilişkilidir. Bu yaklaşım, düşünce ve duyguların yalnızca fiziksel süreçlerin bir yan ürünü olduğunu savunan epifenomenalizm görüşünün ötesine geçmektedir (Antonio Gramsci akt. Cemgil, 1986:54). Gramsci, ideolojiyi bireylerin toplumsal varoluşlarını şekillendiren ve bilinçlerini yönlendiren dinamik bir süreç olarak ele almaktadır. İdeoloji, bireylerin dünyayı algılama ve anlamlandırma biçimlerini belirlerken, aynı zamanda toplumsal pratikleri ve kurumları da etkilemektedir. Bu nedenle ideoloji, toplumsal ve siyasi analizlerde merkezi bir öneme sahip bulunmaktadır (Dağdeviren, 2020:58).

Althusser'e göre ideoloji, öznelere üretildiği ve toplumsal yapılar içinde çeşitli yollarla hareket edebilmelerini sağlayan bir pratiktir. İdeoloji, çarpıtıcı bir mercekten ziyade gerçekliğin kurucu bir ögesi olarak belirli bir gerçekliği ifade etmektedir (Althusser, 2003: 76). Althusser, ideolojik pratiklerin en yaygın ve en görünmez biçimlerinden biri olarak "hitap etme" ya da "çağırma" eylemini ön plana çıkarmaktadır. Ona göre, her türlü iletişimde birine hitap etme durumu bulunmaktadır. Hitap edilen kişi, bu iletişime yanıt verdiğinde ideolojik yapı içinde yerini bulmaktadır. Yanıt veren bireyler, kendilerini birer özne olarak tanımlamaktadırlar (Fiske, 2003: 224).

3. İDEOLOJİ VE MEDYA

Medya, kitlesel iletişimi mümkün kılan tüm araç ve platformları kapsayan kapsamlı bir alanı ifade etmektedir. Bu kavram, yalnızca geleneksel iletişim araçlarını, yani gazete, dergi, kitap, radyo ve televizyonu değil, aynı zamanda dijital çağın getirdiği internet ve sosyal medya platformlarını da içine almaktadır. Medya, bu araçlar aracılığıyla yazılı, sözlü ve görsel mesajların geniş kitlelere iletilmesini sağlayarak toplumsal bilgi akışını yönlendiren, kültürel değerleri şekillendiren ve toplumsal söylemleri pekiştiren güçlü bir iletişim alanı yaratmaktadır. Hem bireylerin hem de toplumların düşünsel ve duygusal dünyalarını etkileyen medya, günümüzde toplumsal ilişkilerde belirleyici bir rol oynamaktadır. Medya, bu bağlamda toplumsal gerçekliği biçimlendiren önemli bir güç olarak varlığını sürdürmektedir (Aydoğan ve Kırık, 2012).

Medyanın toplumsal yaşam üzerindeki etkisi, yalnızca bilgi paylaşımıyla sınırlı değildir; aynı zamanda bireylerin algılarını, tutumlarını ve tercihlerini belirli bir şekilde yönlendiren güçlü bir araçtır. Ulusal ve uluslararası düzeyde yayılan içerikler, bireylerin gündelik yaşamlarına dair çeşitli mesajlar sunmakta ve bu mesajlar, toplumsal normların yeniden üretilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Medyanın bu rolü, içeriklerin geniş bir kitleye ulaşmasıyla daha da belirginleşmektedir (Zafer ve Vardarlier, 2019). Haberler, reklamlar, eğlence programları gibi çeşitli medya içerikleri, bireylerin farkında olmadan belirli düşünce ve davranış kalıplarını içselleştirmelerine yol açabilmektedir. Bu bağlamda, medyanın toplumsal yapılar üzerindeki etkisi, yalnızca bilgi aktarmakla sınırlı kalmaz; aynı zamanda bireyleri ideolojik olarak da yönlendiren bir güç olarak ortaya çıkmaktadır.

İdeoloji ve medya arasındaki ilişki, toplumsal yapıların ve güç dinamiklerinin şekillendiği önemli bir alanı oluşturmaktadır. Eleştirel yaklaşım, ideolojiyi toplumu şekillendiren, bireylerin düşünce biçimlerini ve davranışlarını yönlendiren bir güç olarak ele almaktadır. Bu yaklaşım, ideolojilerin toplumsal yapılarla ve güç ilişkileriyle iç içe geçtiğini savunmaktadır. İdeoloji, yalnızca bireylerin düşünsel süreçlerini değil, aynı zamanda toplumsal normları ve değerleri

belirleyen dinamik bir yapı olarak görülmektedir (Shoemaker ve Reese, 2002:127-181'den akt. Yeşil ve Ulaş, 2020:254). Bu perspektif, medya ile olan ilişkisini de açıklamaktadır. Medya, ideolojinin topluma aktarılmasında önemli bir araçtır. Toplumun düşünsel yapısını, tutumlarını ve davranışlarını şekillendiren medya, belirli ideolojik görüşleri yayar ve egemen güçlerin perspektiflerini halk arasında kabul ettirmeye çalışmaktadır. Medyanın bu işlevi, gücün elinde bulunanların ideolojik üstünlüklerini pekiştiren bir araç olarak önemli bir rol oynamaktadır. Bu analiz, medya içeriklerinin hangi kaynaklardan beslendiği, hangi perspektiflerden sunulduğu ve hangi hedef kitleye yönelik olduğu gibi sorularla yapılabilmektedir. Örneğin, belirli bir haberin aktarım biçimi veya bir reklamın alt metni incelendiğinde, hangi değerlerin ve normların güçlendirildiği anlaşılabılır. Medyanın bu rolü, ideolojik gücün pekiştirilmesinde etkili olmaktadır (Çakmak, 2019).

Dijital medya çağında, belirttiği gibi, bireylerin medya tarafından her gün maruz bırakıldığı devasa miktardaki içerik, daha güçlü bir eleştirel bilinç geliştirme ihtiyacını artırmaktadır. Eleştirel medya okuryazarlığı, bireylerin medyanın ideolojik arka planını anlamalarına yardımcı olarak manipülasyonlara karşı direnç geliştirmelerini sağlamaktadır (Arık, 2014).

4. SÖYLEM ANALİZİ VE MEDYA

Söylem, sosyal, psikolojik ve kültürel bir terim olarak, toplumsal hayatın çeşitli alanlarıyla bağlantılı bir süreçtir (Kartal, 2022). Söylemin taşıdığı anlam ve bu anlamın nasıl şekillendirildiği, ideolojik bir işlevi içerir. Bu bağlamda söylem, üst düzey bir eylemi temsil ederken, ideoloji de bilgi, diyalog, anlatım, beyan, müzakere ve güç değişimi gibi dilsel pratiklere dayalı süreçler olarak tanımlanır. Söylem, toplumsal yaşamın her yönüyle ilişkilidir ve bu, sosyal, kültürel, siyasi ve ekonomik alanları kapsayan geniş bir süreçtir (Sözen, 1999).

Söylem, farklı yaklaşımlar doğrultusunda farklı şekillerde açıklanabilir. Bazı araştırmacılar, söylemi bütün konuşma ve yazma eylemleri olarak değerlendirirken, diğerleri yalnızca konuşma ağına dayalı uygulamalarla sınırlandırmaktadır (Çelik ve Ekşi, 2013: 100). Bununla birlikte, söylem analizi yalnızca dilbilimsel bir yöntem değil, aynı zamanda sosyoloji, antropoloji, eğitim araştırmaları ve iletişim çalışmalarından da beslenen çok disiplinli bir alandır (Weiyun He, 2017:445'ten akt. İnce vd, 2023:1049).

Eleştirel söylem analizi, dilin toplumsal yapıların ve güç ilişkilerinin bir yansıması olarak nasıl işlediğini inceleyen önemli bir araştırma yöntemidir. Sosyal bilimlerde kendine özgü bir alan olarak gelişen bu yöntem, dilin sadece iletişim aracı olarak değil, aynı zamanda toplumsal normları ve ideolojileri şekillendiren bir güç olarak nasıl işlediğini anlamayı hedeflemektedir. 1980'lerin sonlarına doğru ortaya çıkan ve ülkemizde nispeten yeni sayılan bu yöntem, üç önemli akademisyenin yaklaşımları etrafında şekillenmiştir: Teun A. Van Dijk, Norman Fairclough ve Ruth Wodak (Küçüksakarya, 2020:47).

Teun A. Van Dijk, sosyo-bilişsel yaklaşımın öncüsü olarak eleştirel söylem analizinin temel taşlarından birini oluşturmaktadır. Van Dijk, özellikle siyasi ve medya söylemlerinin analizinde sıklıkla başvurulan bir uzmandır. Eleştirel söylem analizinin temel hedefi, dilin toplumsal yapıları nasıl dönüştürdüğünü ve toplumsal gruplar arasında iktidar ilişkilerini nasıl pekiştirdiğini anlamaktır. Van Dijk'in yaklaşımlarında, söylemlerin toplumda güç ilişkilerini nasıl şekillendirdiği ve bu ilişkilerin dil aracılığıyla nasıl meşrulaştırıldığı ön plana çıkmaktadır (Van Dijk, 2006:23, 45,60).

Norman Fairclough, eleştirel söylem analizine farklı bir boyut kazandırmıştır. Fairclough'un geliştirdiği 3 Boyutlu Eleştirel Söylem Analizi, söylem üretimi, toplumsal yapı ve güç ilişkileri arasında bağlantılar kurarak, dilin toplumsal değişim ve dönüşüm üzerindeki etkisini incelemeye yönelik bir model sunmaktadır. Bu yaklaşım, dilin sadece bireyler arası iletişim değil, aynı

zamanda toplumsal yapıları ve güç ilişkilerini pekiştiren bir araç olduğunu vurgulamaktadır. Fairclough'a göre, dilin her kullanımı, toplumda var olan güç ilişkilerinin ve ideolojilerin bir yansımasıdır ve bu ilişkiler dilin üretimi ve tüketimiyle şekillenmektedir (Fairclough, 1992: 89, 102, 150).

Bir diğer önemli figür olan Ruth Wodak, Tarihi Söylem Analizi yönteminin kurucusudur. Wodak, bu yöntemi ilk kez 1986'da Avusturya Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Waldheim'ın seçim kampanyalarındaki önyargılı ve anti-Semitik dili analiz etmek için kullanmıştır. Wodak, dilin toplumsal bağlamda nasıl anlam kazandığını ve bu anlamların tarihsel süreçlerle nasıl şekillendiğini araştırmaktadır. Ayrıca, dilin toplumsal gruplar arasında ayrımcılığı nasıl pekiştirdiğini ve toplumsal yapıları nasıl dönüştürdüğünü ortaya koymaya çalışmaktadır (Wodak, 1996: 30, 77, 112).

Eleştirel söylem analizi, medyadaki söylemleri incelerken bu söylemlerin hangi güç ilişkileri içinde şekillendiğini ve toplumu nasıl yönlendirdiğini anlamayı amaçlamaktadır. Medya, bireylerin düşünce ve davranışlarını şekillendiren ideolojik bir güç olarak karşımıza çıkmaktadır. Eleştirel yaklaşıma göre, medya, toplumun şekillenmesinde ideolojilerin aktarılması için önemli bir araçtır. Medyanın gücü, bu ideolojilerin toplum tarafından içselleştirilmesini sağlamak ve toplumsal normların yeniden üretilmesinde etkin bir rol oynamaktadır. Medya içerikleri, belirli ideolojik perspektifleri topluma benimsetme amacını taşır. Bu bağlamda, medya yalnızca bilgilendirme değil, aynı zamanda ideolojik yönlendirme işlevi görmektedir. Bu analiz, medya içeriklerinin hangi kaynaklardan beslendiği, hangi perspektiflerden sunulduğu ve hangi hedef kitleye yönelik olduğu gibi sorularla yapılabilmektedir. Örneğin, belirli bir haberin aktarım biçimi veya bir reklamın alt metni incelendiğinde, hangi değerlerin ve normların güçlendirildiği anlaşılabilir. Medyanın toplum üzerinde oluşturduğu bu etkiler, yalnızca aktarılan bilgiyle değil, aynı zamanda kullanılan dilin ve anlatım biçimlerinin toplumsal yapılarla olan etkileşimiyle de doğrudan ilişkilidir.

5. AMAÇ

Bu çalışmanın amacı, son yıllarda toplumsal bir sorun haline gelen sokak köpekleri konusunu, Hayvanları Koruma Kanunu ve 5199 Sayılı Kanun çerçevesinde, farklı görüşlere sahip gazete köşe yazarlarının söylem ve ideoloji bağlamında nasıl ele aldıklarını incelemektir. Sözcü, Habertürk ve Sabah gazetelerinin köşe yazılarından yararlanılarak, bu sorunun medya söylemlerindeki yansımalarının ve ideolojik tutumların analiz edilmesi hedeflenmektedir.

Literatürde sokak hayvanlarıyla ilgili çalışmalar genellikle hayvan hakları, yasal düzenlemeler veya sosyolojik boyutlar üzerine odaklanmaktadır. Ancak medya söylemleri ve ideolojik bakış açıları üzerinden yapılan kapsamlı analizlere daha az rastlanmaktadır. Bu durum, medyanın bu önemli toplumsal mesele üzerindeki etkisinin yeterince ele alınmadığını göstermektedir. Bu çalışmayla, mevcut literatürdeki bu boşluk doldurularak, medya söylemlerinin sokak köpekleri sorununun algılanışına ve çözüm önerilerine nasıl şekil verdiği daha geniş bir bağlamda tartışılacaktır.

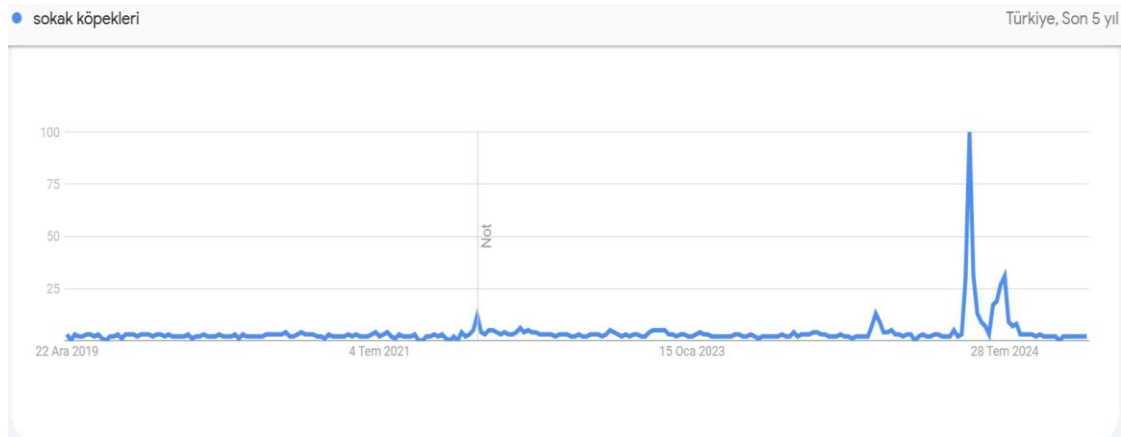
6. YÖNTEM

Çalışmanın amacı doğrultusunda, araştırma kapsamında belirlenen gazetelerde yayınlanan köşe yazıları söylem ve ideoloji bağlamında incelenecek, içeriklerdeki ana temaların, kullanılan argümanların ve eleştiri noktalarının detaylı bir şekilde analizi yapılacaktır. Elde edilen bulgular, sokak köpekleri sorununun farklı ideolojiler çerçevesinde nasıl değerlendirildiği ile birlikte hayvan hakları düzenlemesi üzerindeki yansımalarını, bu yansımaların toplumsal etkilerini anlamada ve anlamlandırmada kullanılacaktır.

7. KAPSAM

Bu çalışma, Sözcü, Habertürk ve Sabah gazetelerinin 2024 yılı (Ocak-Temmuz dönemi) itibariyle yayımlanan tüm sayılarında yazılan köşe yazılarını kapsamaktadır. Bu gazetelerin seçilmesinin temel nedeni, Türkiye'deki farklı siyasi ve toplumsal eğilimleri temsil eden yayın organları arasında yer almalarıdır. Sözcü, daha çok muhalif ve eleştirel bir yayın politikası izlerken; Sabah, hükümete yakın bir perspektifle yayın yapmakta, Habertürk ise genellikle dengeli ve tarafsız bir yaklaşım sergilemeye çalışmaktadır. Bu çeşitlilik, medya söylemlerindeki farklı ideolojik bakış açılarını ve bu bakış açılarının sokak köpekleri konusundaki tartışmalara yansımalarını daha net bir şekilde ortaya koymak için önemli bir fırsat sunmaktadır.

Çalışmanın 2024 yılı Ocak-Temmuz dönemini kapsamamasının sebepleri ise, sokak hayvanları meselesinin kitle iletişim araçlarında yoğun olarak tartışılması ve Hayvanları Koruma Kanunu'nda yapılan düzenlemelerin kamuoyunda yine yoğun bir şekilde tartışıldığı bir zaman dilimini kapsamasıdır. Bu dönemde, köpeklerin uyutulması gibi tartışmalı konular ve hayvan hakları yasalarındaki değişiklikler, toplumsal ve siyasi açıdan önemli bir gündem oluşturmuştur. Medya, bu süreçte kamuoyunu bilgilendirme ve yönlendirme rolüyle dikkat çekmiş, farklı yayın organları kendi ideolojik perspektiflerine uygun biçimde bu konuları işlemiştir.

Grafik 1. Türkiye'de Son Beş Yılda Sokak Köpekleri Arama Trendleri

Kaynak: Google Trends (Erişim Tarihi:24.12.2024)

Son aylarda Türkiye'de "sokak köpekleri" arama terimine olan ilgi, Google Trend verilerine göre belirgin bir artış göstermektedir. Bu artışın sebepleri arasında, sokak köpeklerinin neden olduğu olayların medyada geniş yer bulması ve sosyal medyada bu konuda artan farkındalık kampanyaları öne çıkmaktadır. Çalışmanın dönem aralığı seçiminde bu veriler etken rol oynamıştır.

İnceleme, köşe yazılarındaki görüşlerin, eleştirilerin ve önerilerin ayrıntılı analizini içerecek; bu yazılarda hayvan hakları yasalarındaki değişikliklerin nasıl ele alındığı, köpeklerin uyutulması gibi tartışmalı konuların nasıl yorumlandığı ve düzenlemelerin toplumsal etkilerinin neler olabileceğine yönelik yapılan değerlendirmeler üzerinde durulacaktır. Bu bağlamda, düzenlemelerin kamuoyundaki algısı ve medyanın bu algıyı nasıl şekillendirdiği de değerlendirilecektir. Elde edilen bulgular, medyanın hayvan hakları konusundaki tutumunu ve bu tutumun ideoloji ile yörgülük olarak toplumsal bilinç üzerinde nasıl etki etmeye çalıştığını anlamak için kullanılacaktır.

8. GAZETELERİN KÖŞE YAZILARININ İNCELENMESİ

Aşağıdaki tabloda gazetelere göre köşe yazılarının dağılımı verilmiştir. Bu tablo, 1 Ocak – 31 Temmuz tarihleri arasında hangi gazetenin konuya ne kadar yer verdiğini ve konunun

gazetelerdeki yansımasını analiz etmek için oluşturulmuştur. Verilen tarih aralığında Sözcü gazetesi 5, Habertürk gazetesi 2, Sabah gazetesinin ise 4 köşe yazısı bulunmaktadır. Köşe yazılarının isimleri, yazarları ve yayımlandığı tarihler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 1. Köşe Yazıları

Gazete	Köşe yazısı adı	Yazar	Tarih
Sözcü	Bahtiyar'ı Yaşatmak	Deniz ZEYREK	24 Mayıs 2024
Sözcü	Vermediğiniz Canı Nasıl Alacaksınız?	Rahmi TURAN	20 Temmuz 2024
Sözcü	Ötanazi Değil, Katliam!	Pınar TURAN	16 Temmuz 2024
Sözcü	Bekir Coşkun ve Köpekler!	Uğur DÜNDAR	28 Temmuz 2024
Sözcü	İşte Başboş Köpeklerin Yarattığı Soruna Çözümler	Uğur DÜNDAR	26 Mayıs 2024
Habertürk	Köpek Sorunu Siyasetçilere Bırakılamayacak Kadar Ciddi Bir İş	Nagehan ALÇI	31 Mayıs 2024
Habertürk	İnsanlar ve Köpekler: Ölüm ve Yaşam Arasında	Nagehan ALÇI	27 Mayıs 2024
Sabah	Köpek Mağduru Annenin Üzerine Yürüdüler	Mevlüt TEZEL	19 Temmuz 2024
Sabah	İnsanımızı Nasıl Korumayacağız?	Hilal KAPLAN	14 Mayıs 2024
Sabah	Köpekler Uyutulacak mı?	Mevlüt TEZEL	23 Mayıs 2024
Sabah	'114 Yıl Önce' Zamanında Tedbir Alınmayınca Sokak Köpekleri Çok Acı Bir Şekilde İtlaf Oldu	Erhan AFYONCU	2 Haziran 2024

8.1. Sözcü Gazetesi Köşe Yazıları

8.1.1. Bahtiyar'ı Yaşatmak – Deniz ZEYREK / 24 Mayıs 2024

24 Mayıs 2024 tarihli Sözcü gazetesinin Deniz Zeyrek imzalı yazısında, AK Parti'nin Hayvanları Koruma Kanunu'nda yapılması planlanan değişikliklerle ilgili teklifi ele alınmaktadır. Zeyrek, *“Uyutulma sözcüğünün öldürülme anlamında kullanıldığını da hatırlatmak zorundayım”* ifadesini kullanarak, teklifin hayvan hakları açısından ciddi bir tehdit oluşturduğunu vurgulamaktadır. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın sokak hayvanları saldırılarına yönelik sert tepkisinin ardından gündeme gelen bu teklif, bazı çevrelerce kabul görse de özellikle hayvanseverler tarafından büyük bir eleştiriyle karşılanmaktadır. Zeyrek, AK Parti'nin teklifiyle sokak hayvanlarının yaşam haklarının tehdit altında olduğunu belirterek, bu tartışmanın oldukça çetrefilli bir mesele olduğunun altını çizmektedir.

Köşe yazısında *'uyutulma'* ifadesinin *'öldürme'* anlamında kullanılması üzerinden gazetenin bu tasarıya karşı ideolojik duruşu vurgulanmaktadır. Gazetenin, hayvan hakları ile ilgili yasaların hayvanların öldürülmesi gibi fikirler yerine alternatif çözümler bulunması gerektiği fikrini desteklediği anlaşılmaktadır. Yazının son bölümlerinde *“Yasayı değiştirmek hayvanları öldürmek isteyen beyler ve hanımlar, lütfen bir daha düşünün: Öldürmek dışında yol yok mudur?”* cümlesiyle karşılaşılmakta bu cümle ile de gazetenin hayvanların yaşam haklarının korunmasını savunduğu açıkça gözlenmektedir.

8.1.2. Vermediğiniz Canı Nasıl Alacaksınız? – Rahmi TURAN / 20 Temmuz 2024

Rahmi Turan'ın 20 Temmuz 2024 tarihinde kaleme aldığı köşe yazısı, iktidarın önerdiği yasa tasarısını sert bir dille eleştirerek, toplumsal vicdanı yaralayan ve derin kutuplaşmalara yol açabilecek tehlikelerine dikkat çekmektedir. Bu konuyla ilgili olarak Rahmi Turan'ın kaleme aldığı yazıda *"iktidarın kendi partisinin tarihine "kara leke" olarak geçecek yeni yasa"* ifadeleri ile okuyucuya görüşü sunulmaktadır. Yazının bu kısmında iktidarın önerdiği yasanın "kara leke" olarak nitelendirilmesiyle, bu yasanın son derece olumsuz ve utanç verici olduğu vurgulanmaktadır. Yazarın üslubu okuyucunun zihninde negatif bir algı yaratabilecek sert söylemler içermektedir.

Köşe yazısında CHP Grup Başkanvekili Murat Emir'in *"Bu cinayettir. Elinizi kana bulamayın"* diye iktidar milletvekillerini uyardığı sözlerine de değinilmektedir. Bu sözler üzerinden, yasa tasarısının ahlaki açıdan yanlış olduğu vurgulanmakta ve bu yanlışın kabul edilmesi durumunda vekillerin dahi suçlu konumuna düşeceği ima edilmektedir. Aynı şekilde CHP Milletvekili Orhan Sarıbal *"CHP'li belediyeler bu kanuna uymayacak"* söylemlerine yer verilmektedir. Orhan Sarıbal'ın bu ifadesi, CHP'nin merkezi hükümetin kararlarına karşı duruşunu net bir şekilde ortaya koymakta ve parti içindeki birlik ve kararlılığı vurgulamaktadır.

Yazıda *"Meclis bu acımasız yasaya imza atarsa binlerce masum can yok olacak! Ayaklanın hayvansever AKP ve MHP'liler çözümünden ve vicdandan uzak, kan kokan bu yasa tasarısını reddetme cesaretini gösterin. Atacağınız imzalar sizin tarihe "ak mı kara mı geçeceğinizi gösterecek diye uyarıyor"* ifadeleri yer almaktadır. Bu söylem, güçlü duygusal çağrışımlar kullanarak yasa tasarısını şiddetle eleştirmekte ve iktidar partilerinin vicdanlarına hitap ederek kararlarını sorgulamaya davet etmektedir. *"Masum canların yok olacağı"* ve *"kan kokan yasa"* ifadeleriyle tasarının insanlık dışı ve ahlaki olarak kabul edilemez olduğu vurgulanmaktadır.

Yazıda, *"Bodrum Gündoğan'da Prof. Dr. Cahit Avcı'nın önderliğinde kurulan gönüllü grubun sokak hayvanlarının planlı ve programlı kısırlaştırılması için çalışmalar yaptığı"* belirtilmektedir. Bu grup, sokak hayvanlarının öldürülmesine karşı bir duruş sergileyerek alternatif ve insancıl çözümler üretmeye çalışmaktadır.

Grubun lideri olan Prof. Dr. Cahit Avcı şu ifadelerde bulunmaktadır; *"3 yıldır hayvanları kısırlaştırma çalışmalarını fedakârca sürdürüyoruz. Bu konuda Bodrum Belediyesi ve Veterinerlik Müdürlüğü ile de iş birliği içindeyiz. Gündoğan'da köpek sorunu kalmadı kedi sorunu ise (yakalanması zor olduğu için) devam ediyor"*. Avcı, bu ifadelerde, yapılan çalışmaların somut sonuçlar verdiğini ve sorunun etkili bir şekilde çözüldüğünü belirtmektedir. *"Kısacası sokak hayvanları sorununu öldürerek değil yaşatarak çözümlmek için gurur duyduğumuz bu proje tüm ülkeye güzel bir örnek olacak niteliktedir"*. Bu söylemi ile öldürmekten başka çözümlerin de olabileceğini öne sürmektedir.

"Meclis gündemine alınan ve bizce "kan kokan" yasa tasarısını protesto ediyoruz insan can dostlarına nasıl kıyar? "Kan kokan" gibi güçlü bir ifade ile yasa tasarısının şiddet içerdiği ve etik dışı olduğu vurgulanmakta, retorik sorularla okuyucunun empati kurması sağlanmaya çalışılmaktadır. Bu yazıda, ilgili yasa tasarısına karşı toplumsal bir tepki oluşturmayı ve bu tepkiyi güçlendirmeyi amaçlayan etkili bir söylem stratejisi uygulanmaya çalışılmıştır.

8.1.3. Ötanazi Değil, Katliam! – Pınar TURAN/ 16 Temmuz 2024

Sözcü gazetesinde yer alan 16 Temmuz tarihli Pınar Turan'ın köşe yazısında, Hayvanları Koruma Kanunu'nda yapılmak istenen değişikliklerin hayvan haklarına aykırı olduğu ve yasa tasarısının *'katliam yasası'* olarak nitelendirildiği bir söylemle sert bir eleştiri getirilmektedir. Pınar Turan ilgili konu hakkında *"AKP milletvekillerinin imzasını taşıyan Hayvanları Koruma Kanunu'nda değişiklik yapılmak isteniyor. Adı Hayvanları Koruma Kanunu ama aslında sokak hayvanları için düzenlenen bir katliam yasası"* ifadelerini kullanmaktadır. Bu söyleminde, yasa teklifinin adının

"Hayvanları Koruma Kanunu" içeriğiyle çeliştiğini vurgulayarak yazısına başlamaktadır. "Katliam Yasası" ifadesi ile yasanın masum bir isim altında sunulmasına rağmen, gerçekte şiddet içeren ve hayvanların yaşam hakkını tehdit eden bir düzenleme olduğunu ima etmektedir. Bu söylem stratejisini, yasa teklifinin etik ve insani değerlere aykırı olduğunu vurgulamak ve okuyucuyu bu düzenlemeye karşı harekete geçmeye teşvik etmek için kullandığını değerlendirmek mümkündür.

"12 Temmuz 2024'te Meclis'e sunulan teklife göre, tüm sokak kedileri ve köpekleri ayırım gözetmeksizin barınaklara toplanacak. Yani tüm sokak köpekleri toplanacak, sahiplenilmezlerse öldürülecekler. "Yakala, kısırlaştır, aşılat" yasası uygulanmazken bu tasarı devreye sokulacak. Kedilerin neden toplatıldığı ise belirsiz; onlardan ne gibi bir zarar görüldüğü sorgulanıyor" (Sözcü, 19.07.2024).

Turan bu söylemi ile yasa teklifinin geniş kapsamlı olarak benimsendiğini ortaya koymaktadır. Mevcut düzenlemelerin yetersizliği eleştirilirken, yeni düzenlemenin gereksiz genişletildiği ve yeterince gerekçelendirilmediğini ifade etmektedir.

"Önceki yasaya göre bakımevlerinin 2024'e kadar tamamlanması gerekiyordu, ancak belediyelerin sorumluluklarını yerine getirmemesi nedeniyle şu an 105 bin kapasiteli 322 bakımevi mevcut. Bu kapasitenin yetersizliği nedeniyle, yeni bakımevleri için süre 2028 sonuna kadar uzatıldı" (Sözcü,19.07.2024). Yazıda yer alan bu paragraf ile yazar, belediyelerin yükümlülüklerini yerine getirmemesini eleştirmekte ve mevcut barınak kapasitesinin ciddi şekilde yetersiz olduğuna dikkat çekmektedir. Sürenin 2028'e kadar uzatılması ise mevcut durumun kriz boyutuna ulaştığı ve çözüm için daha fazla zaman gerektirdiğini ima eden bir söylem olarak görülmektedir.

"Yeni yasaya göre, belediyeler "çok köpek var" diyerek hayvanları yasal olarak öldürebilecek. "Çok köpek vardı, birazını öldürdük" dediklerinde kimse bir şey yapamayacak" (Sözcü, 19.07.2024). Yeni yasanın belediyelere geniş yetkiler tanıdığı ve köpek nüfusunu kontrol etmek amacıyla ötanazi uygulamasının yasal hale getirildiği ifade edilmektedir. Yazıda "Çok köpek var" gibi bir gerekçe ile hayvanların öldürülmesinin yasal hale gelmesi eleştirilmektedir.

"Diğer istisnai durumlarda da ötanazi yapılabilir" (Sözcü, 19.07.2024). İfadesi ile ötanazinin geniş bir uygulama alanına sahip olduğu belirtilmektedir. *"Buraya kadarki maddeler yetmedi, öldüremedin en kötü istisnai durum der öldürürsün. Yani bütün maddelerin ortak yanı 'ölüm emri' veriyor olması"* (Sözcü, 19.07.2024). Yazıda yer alan bu ifade, yasanın sunduğu tüm seçeneklerin nihayetinde hayvanların öldürülmesine yol açtığını öne sürerek, yasa tasarısını sert bir şekilde eleştirmekte ve onu ölüm odaklı bir düzenleme olarak tanımlamaktadır.

"Ötanazi" ifadesi kullanılarak, geniş çaplı bir öldürme eylemi halkın gözünde daha kabul edilebilir hale getirilmeye çalışılıyor. Sahipli hayvanları sokağa bırakmanın cezası 60.000 TL'ye çıkarılırken, bakımevine terk edenler için ceza uygulanmıyor, bu da hayvanların öldürülmesini teşvik ediyor. Belediyeler, sokak hayvanlarını toplamak zorunda; barınak yetersizliğinden ötürü hayvanların hepsi sahiplenilene kadar hayatta kalamayacak. Ayrıca, "yakala, kısırlaştır, sal" politikası yürürlükten kaldırılarak, sahipsiz hayvanların yaşatılması yerine daha öldürücü yöntemlere geçildiği belirtiliyor. Üretim ve satış yasağına dair bir düzenleme bulunmaması, bu alanlardaki önlemlerin yetersizliğini ortaya koyuyor" (Sözcü, 19.07.2024).

Yazının genelinde çıkarılacak olan yasada kullanılan dilin halkın tepkisini azaltmayı hedeflediği ve esasen ölüm odaklı bir düzenlemenin kabul edilmesini sağlamak istediği ifade edilmektedir. Barınakların yetersizliği ve "yakala, kısırlaştır, sal" politikasının kaldırılması, hayvanların toplu ölümlerine kapı aralayacak bir yaklaşım olarak gösterilmektedir. Yazıya göre, üretim ve satışla ilgili düzenlemelerin eksikliği, yasa tasarısının hayvan hakları konusunda yetersiz kaldığını göstermektedir.

"Cumhurbaşkanı, 16.06.2018 tarihinde X platformunda yaptığı paylaşımında, hayvanların korunmasının inanç ve insanlık gereği olduğunu vurgulamıştı" (Sözcü, 19.07.2024). Bu ifade ile hayvan haklarına dair önceki taahhütlerin, mevcut yasa değişiklikleriyle çeliştiği ima edilmektedir.

"Bu paylaşımından sonra inancımız mı değişti, insanlığımız mı bitti? Lütfen bu katliam yasasını geri çekin çünkü bu vebalin altında kalmaya kimsenin gücü yetmez!" sözleriyle de yazısını noktalamaktadır (Sözcü, 19.07.2024).

8.1.4. Bekir Coşkun ve Köpekler!.. – Uğur DÜNDAR/ 28 Temmuz 2024

Sözcü gazetesinde Bekir Coşkun'un kaleme aldığı köşe yazısında, hayvanların kurtarma çalışmalarındaki kritik rolü ve toplumların gelişmişlik seviyesinin hayvanlara gösterdikleri sevgi ve duyarlılıkla bağlantılı olduğu vurgulanmaktadır. Bekir Coşkun yazısına bir anısını anlatarak başlamaktadır. Bu anı, *"Büyük depremde yıkılan binaların altında kalan küçük Hatıra, Macar kurtarma ekibi tarafından fark edildi. Manş adlı köpek, Hatıra'nın yerini belirleyip ona su taşıdı. 82 saat sonra Hatıra kurtarıldı. Bir yıl sonra Macar ekip Türkiye'ye döndü ve Hatıra ile tekrar buluştu. Manş, çiçek vermek için eğitilmişti, ancak heyecanla çiçekleri savurup Hatıra'ya sarıldı. Laszit Lehoczki, bu duygu dolu anlarda gözyaşlarını tutamadı. O depremde köpekler, 37 kişiyi kurtardı"* şeklindedir (Sözcü, 28.07.2024). Yazarın bu anısından bahsetmesinin nedeni hayvanların kurtarma çalışmalarındaki önemli rolünü vurgulamaktır. Manş'ın insani duygular sergileyerek çiçek vermek yerine Hatıra'ya sevgiyle sarılmasıyla, hayvanların da derin bir duygusal bağ kurabildiğini göstermek amaçındadır. Ayrıca, Laszit Lehoczki'nin gözyaşları, kurtarma ekibinin yaşadığı yoğun duygusal bağları ve başarının insanları derinden etkilediğini bu yazı ile gösterilmek istenmektedir. İnsan ve hayvan arasındaki iş birliğinin ne kadar güçlü ve etkileyici olabileceğini bu anı ile yansıtılmaya çalışılmıştır.

"Gelişmiş ülkelerde her evde bir hayvan bulunur; kedi, köpek ya da kuş gibi. Gelişmemiş toplumlarda ise hayvanlar genellikle yasaklanmıştır. Bu, hayvan sevgisinin medeniyet seviyesiyle bağlantılı olduğunu, hayvan haklarına duyarsızlığın ise gelişmemiş toplumların bir özelliği olduğunu gösterir. Başka bir canlıyı sevmeyi öğrenmeyen çocuklar, insanlara da merhamet göstermezler" (Sözcü, 28.07.2024). Yazar bu paragrafında hayvan beslemenin toplumsal gelişmişlik ile ilişkili olduğunu iddia etmektedir. Gelişmiş ülkelerde evcil hayvanların yaygınlığı, bu toplumların hayvan haklarına verdiği önemi gösterirken, gelişmemiş toplumlarda hayvanların yasaklanması, bu toplumların duyarsızlık gösterdiğini belirtmektedir. Ayrıca, hayvan sevgisinin çocukların empati ve acıma duygularını geliştirmede önemli bir rol oynadığını öne sürmektedir. Hayvanlara yönelik tutumların toplumsal değerler ve insan ilişkileri üzerinde geniş bir etkisi olabileceğine bu paragraf ile dikkat çekmektedir.

8.1.5. İşte Başiboş Köpeklerin Yarattığı Soruna Çözümler – Uğur DÜNDAR/ 26 Mayıs 2024

Sözcü gazetesinde Uğur DüNDAR'ın kaleme aldığı köşe yazısında, köpeklerin sadık ve koruyucu doğasının idealize edilmesiyle, onların terk edilmesinin etik ve sosyal açıdan sorgulanması gerektiği vurgulanmakta; aynı zamanda sokak hayvanlarına yönelik kalıcı çözümler önerilmektedir. Yazısına DüNDAR, kendi yapmış olduğu bir röportajdan bahsederek başlamaktadır. *"Genel Cerrahi Uzmanı Prof. Dr. Mehmet Asil Yılmaz, köpeklerin sadık dostlar olduğunu ve kendilerine yapılan iyiliklere karşı minnettarlık gösterdiklerini vurguluyor. Köpekler, sahiplerini tanır, onları korur ve düşmanlara karşı canları pahasına mücadele ederler. Ancak, bu sadık hayvanlar bazen terk edilerek sokaklara, yol kenarlarına veya ormanlara bırakılmaktadır"* (Sözcü, 26.05.2024). Yazar, yazısının ilk paragrafında görüldüğü üzere, köpeklerin sadakatini ve koruma içgüdülerini idealize ederken, aynı zamanda onların terk edilmesinin getirdiği olumsuz sonuçlara dikkat çekmektedir. Köpeklerin toplumsal değerini ve koruma gereksinimini ön planda tutarak, onların terk edilmesinin etik ve sosyal sorumluluk açısından sorgulanması gerektiğini öne sürmektedir.

Yılmaz'ın açıklaması, hem köpeklerin insan hayatındaki önemli rolünü yüceltmektedir hem de hayvanlara karşı daha sorumlu davranılması gerektiğini ima etmektedir.

“Terk edildiklerinde, yalnızlık, hastalık ve ölüm tehlikesiyle karşı karşıya kalırlar. Bu köpekler, hayatta kalmak için çeşitli yerlerde yiyecek arar ve buldukları yerlerde koruma görevi üstlenirler. Terk edilmenin sorumluluğu, köpeğin değil, ona gereken ilgiyi göstermeyen sahibinin üzerindedir” (Sözcü, 26.05.2024). Yazar yazındaki bu kısımda insanların sahiplendiği evcil hayvanların sonradan terk edilmesine vurgu yapmakta, sokağa atılan bu hayvanların sıcak ev ortamından birden kopararak sokağa atıldıkları için uyum sağlama konusunda zorluk çektiklerine değinmektedir. Özellikle daha önce sokakta hiç yaşamamış bir canlı ise sokağa alışması kat ve kat daha zor olacağı belirtilmiştir. Yazar burada, onların sokakta olmalarını değil onları sokaklara atan önceki sahiplerini eleştirmektedir. Bu söylemleri ile onları sokaklara atanların sorumsuz ve ihmalcı insanlar oldukları vurgulamak istemektedir.

Uzun süre aç kalan köpekler saldırgan olabilir” (Sözcü, 26.05.2024). Uğur Dünder bu cümle ile aslında saldırgan köpeklerin niçin saldırgan olduklarını ve sorumlunun aslında kimler olduğunu açıkça belirtmektedir. Yazısına eklediği başka bir yargı ise barınakların yetersiz olması ve bazı köpeklerin barınaklarda aşıltilması, kısırlaştırılması olabilirken çoğu köpek bu olanaklardan bihaber yaşamını sürdürüyor. Ulaşılamayan bu köpekler, terk edilen köpekler, onlar işte uzun süre yemek bulamayınca aç kalan ve hırçınlaşan o köpekler olduğunu da bu yargısı ile belirtmektedir.

“Her yıl başıboş köpekler yüzlerce saldırı yapıyor. Kısırlaştırılmış ve barınaklarda yaşayan köpekler, sokaklardaki bu tür olayları azaltabilir. Avrupa’da sokak köpekleri sorun olmuyorken, ülkemizde neden bu kadar büyük bir problem var?” (Sözcü, 26.05.2024). Uğur Dünder bu paragrafında ‘barınaklar yeterli sayıda olsaydı ve köpekler bulunup, kısırlaştırılıp, aşılatılıp öyle bırakılsaydı başıboş köpek dahi olsa saldırgan köpek vakaları daha da azaltılabilirdi’ yargısına yer vermiştir. Avrupa ile ülkemizi kıyaslayarak onlar yaptı biz neden yapamıyoruz sorusunu ilgililere sorarak mevcut sistemlerin yetersizliğini vurgulamaktadır. Bu durum üzerine yazar yetkililere birkaç öneri sunmaktadır. Önerileri şu şekildedir: *“Sokak köpekleri barınaklara alınmalı ve geri salınmamalıdır. Barınak sayıları artırılmalı, veteriner hekimler tarafından yönetilmelidir. Barınaklar desteklenmeli ve halk köpek-kedi sahiplenmeye teşvik edilmelidir. Petshoplardan hayvan alacaklardan barınaklara katkı vergisi alınmalıdır. Köpek ve kedilerin sokağa terk edilmesi engellenmeli ve bu davranışlar ağır cezalara tabi tutulmalıdır”* (Sözcü, 26.05.2024).

Yazar, sokak hayvanlarının barınaklara alınması ve sokaklara geri bırakılmaması gerektiğini savunarak ve halkın hayvan sahiplenmeye teşvik edilmesi gerektiğini belirterek, sorunun kalıcı çözümü için daha sistematik ve yapılandırılmış bir yaklaşım önermektedir.

8.1.6. Sözcü Gazetesi Köşe Yazıları Analizi

Çalışmanın bu kısmında; Sözcü Gazetesi köşe yazıları ile ilgili analiz sonuçları ele alınmıştır. Köşe yazıları ile ilgili analiz sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Sözcü Gazetesi Köşe Yazıları

“Yasayı değiştirmek hayvanları öldürmek isteyen beyler ve hanımlar”
“İktidarın kendi partisinin tarihine "kara leke" olarak geçecek yeni yasa”
“Meclis bu acımasız yasaya imza atarsa binlerce masum can yok olacak
“Adı Hayvanları Koruma Kanunu ama aslında sokak hayvanları için düzenlenen bir katliam yasası”
“Yeni yasaya göre, belediyeler "çok köpek var" diyerek hayvanları yasal olarak öldürebilecek”
“Yani bütün maddelerin ortak yanı ‘ölüm emri’ veriyor olması”
“Masum canların yok olacağı” ve “kan kokan yasa”

Bu ifadeler, sokak hayvanlarına yönelik yeni yasa tasarısına karşı kamuoyunda oluşan güçlü ve duygusal tepkileri yansıtmaktadır. Toplumun hayvan hakları konusundaki hassasiyetinin artmış olduğu ve bu konunun geniş bir kesimde yankı bulduğu anlaşılmaktadır. “Kara leke,” “katliam yasası,” ve “masum canların yok olması” gibi ağır ifadeler, yasaya yönelik derin hoşnutsuzluğu ve adalet arayışını ortaya koyarken, bu tür söylemler yasayı iktidarın imajına yönelik bir tehdit olarak değerlendirmektedir. Yasanın hayvanları koruma değil, aksine onları tehdit eden bir unsur olarak algılandığı, toplumu kutuplaştırma riski taşıyan ve “biz ve onlar” ayrımını besleyen bir yaklaşım sergilenmektedir. Duygusal yoğunluk taşıyan bu dil, okuyucunun empati kurmasını sağlarken “kan kokan yasa” ve “ölüm emri” gibi korku ve kıyamet senaryosu oluşturan ifadelerle yasa değişikliğinin tehlikeli ve geri döndürülemez sonuçlara yol açacağı algısını güçlendirmektedir. “Yasayı değiştirmek isteyen beyler ve hanımlar” gibi hedef gösteren söylemler, bireyleri veya grupları yasa değişikliğinin sorumlusu olarak işaret ederek suçlama ve kutuplaşmayı artırmaktadır. Bu tür sert ifadeler kamuoyunun tepkisini açıkça ortaya koyarken, diyalog ve uzlaşma ihtimalini zorlaştırarak toplumda yapıcı ve çözüm odaklı bir tartışma zeminini baltalayabilir.

8.2. Habertürk Gazetesi Köşe Yazıları

8.2.1. Köpek Sorunu Siyasetçilere Bırakılamayacak Kadar Ciddi Bir İş – Nagehan ALÇI/ 31 Mayıs 2024

Habertürk gazetesinde Nagehan Alçı'nın 31 Mayıs tarihinde kaleme aldığı köşe yazısında, sokak köpekleri sorununa yönelik çözüm önerilerini ve mevcut uygulamaları mercek altına alarak, bu konunun daha uzmanlık gerektiren ve kutuplaşmadan uzak bir yaklaşımla ele alınması gerektiği vurgulanmaktadır. Alçı yazısında, konuyla alakalı araştırmalar yapmak suretiyle, sokak köpekleri sorununa yönelik çözüm önerilerini ve mevcut uygulamaları objektif bir şekilde değerlendirmeye çalıştığını belirtmektedir. Aynı zamanda İBB'nin çalışmaları hakkında yazısında bazı eleştiriler de bulunmaktadır. Yazar, sokak köpekleri sorununa yönelik AK Parti'nin çözüm önerisini hazırlayan Grup Başkanı Abdullah Güler ile yaptığı röportajdan bahsetmektedir. Konuyu detaylı ve çok yönlü bir şekilde ele almak istediğini okuyuculara hissettirmeye çalışmaktadır. Ayrıca, Alçı'nın İBB Veteriner Hizmetleri Müdürü, avukat ve veteriner hekim ile yapılan görüşmeleri, konunun çeşitli perspektiflerden ele alındığını ispatlamaya yönelik adımlar olduğu anlaşılmaktadır. “İBB'nin Kemerburgaz'daki tesislerinde 300 civarı kedi ve 70 civarı köpeğe aynı anda tedavi imkânı sağlanabiliyor. Bu elbette yeterli değil ve burası kalıcı barınmaya uygun değil ancak Veteriner Hizmetleri Müdürü Fevzi Kararağaç her yıl 40 bin köpeğin kısırlaştırıldığını, mevcut köpeklerin yüzde 80'inin ameliyatsız olduğunu söylüyor” (Habertürk, 31.05.2024). Alçı, İBB'nin Kemerburgaz tesislerindeki durumu yazısında bizlere aktarmakta ve burada tedavi gören hayvan sayısının yeterli olmadığını belirtmektedir. Yazar, Veteriner Hizmetleri Müdürü Fevzi Kararağaç'ın verdiği bilgilere köşesinde yer vererek mevcut durumun olumlu ve olumsuz yönlerini değerlendirmektedir.

“Açıksa bu oranı biraz fazla yüksek buldum. Şayet bu oranda kısırlaştırma yapılırsa köpek sayısı bu kadar artmazdı” (Habertürk, 31.05.2024). Alçı, Fevzi Kararağaç'ın verdiği kısırlaştırma oranlarının yüksek olduğunu belirterek bu oranlara şüpheyle yaklaşmaktadır, sadece bir bakım evi bu kadar köpek kısırlaştırabiliyorsa neden bu kadar kontrolsüz bir biçimde çoğalabildiklerini okuyucuya sorgulatmaktadır. Konu ile alakalı daha derin bir inceleme yapılması gerektiğini vurgulamaktadır.

Nagehan Alçı mevcut duruma şüphe ile yaklaşırken, yapılması gerekenlere dair çözüm önerileri de sunmaktadır. Merkezi hükümetin ve belediyelerin sorumluluklarını daha etkin yerine getirmeleri gerektiğini ve eksikliklerini yazısında ele almaktadır. “Kısırlaştırma konusunda sorumluluk belediyelerde ama merkezi hükümetin elini biraz daha fazla taşın altına koyması da gerekiyor. Hayvan başına merkezi hükümetten 300 TL kadar bir ödenek ayrılıyormuş, bu maliyetin 5'te biri”

(Habertürk, 31.05.2024). Kısırlaştırma maliyetinin beşte birinin merkezi hükümet tarafından karşılandığı söylenmektedir. Bu oranın azlığı söz konusu merkezi hükümetin desteğinin yetersiz olduğunu vurgulamaktadır. Hükümetin daha fazla sorumluluk alması gerektiğini yazısında ele almaktadır.

Nagehan Alçı, birçok belediyenin hala barınak sahibi olmadığına da dikkat çekmektedir. Mevzuatın uygulanmadığını veya yaptırımların yetersiz olduğunu bu yargı ile aktarmaktadır. Aynı zamanda yazar, saldırgan köpeklerin tespit edilmesi ve gözetim altına alınması gerektiğini belirtmektedir. Bu söylem yetkililere saldırgan köpeklerin yönetimi konusunda pratik ve hedefe yönelik bir çözüm önerisi sunmaktadır.

“Gelelim sahiplenme meselesine... Sahiplenilmeyen köpeklerin uyutulacağı söyleniyor ve bu öneriye itiraz büyük. Peki, sahiplenme nasıl bir süreç?” (Habertürk, 31.05.2024). Yazarın bu yargısı uyutulacak olan köpeklerin yarattığı toplumsal duyarlılığın ve tepkilerin farkında olduğunu göstermektedir. Sahiplenme sürecinin detaylandırılması gerektiği ve bu sürecin iyileştirilmesi, bu konuda insanların bilgilendirilmesi, bilgi eksikliğini kapatmaları gerektiğini söylemektedir.

Yazar, sokak köpekleri sorununu ele alarak, İBB'nin Sempatı uygulaması ve 2021'deki yasal düzenlemeler hakkında bilgilendirici bir tutum sergileyerek bu uygulama ve yasal düzenlemeler hakkında vermek istediği bilgiler için yazısında yer ayırmıştır. Uygulamaların ve yasaların karmaşıklığını eleştirirken, köpeklerin sahiplenme süreçlerinin zorluğuna da değinmektedir. Nagehan Alçı, 2021'deki yasal düzenlemelerin niyetinin iyi olduğunu, fakat şikâyet sürecinin savcılıklardan Tarım Bakanlığı'na kaydırılmasının komplikasyonlara yol açtığını söylemektedir.

Prof. Dr. Tamer Dodurka'nın köpeklerin doğuştan saldırgan olmadığını, çevresel faktörlerin etkisiyle saldırganlaştıklarını belirten görüşlerine bu köşede yer vermektedir. Dodurka, *“şehirdeki sakin ve aşılı köpeklerin toplanmasının tehlikeli sonuçlar doğurduğunu vurguluyor”*. Kısaca mevcut politikaların ve uygulamaların yeniden değerlendirilmesi gerektiğini belirterek, köpeklerin imha edilmesine yönelik politikaların daha saldırgan köpeklerin şehirlere inmesine yol açabileceğini öne sürmektedir.

Son olarak, sokak köpekleri meselesinin kutuplaşmadan uzak, uzmanlık gerektiren bir yaklaşımla ele alınması gerektiğini ve belediyelerin bu konuda daha etkin rol alması gerektiğini yazısında açıkça ifade etmiştir.

8.2.2. İnsanlar ve Köpekler: Ölüm ve Yaşam Arasında – Nagehan ALÇI / 27 Mayıs 2024

Nagehan Alçı, AK Parti'nin sokak köpeklerine yönelik düzenlemelerini toplumsal beklentiler ve hükümetin bu taleplere verdiği yanıtlar çerçevesinde ele alarak, mevcut durumun sürdürülemezliği ve vicdani ikilemlerle yüzleşilme gerekliliğini vurgulamaktadır. *“Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'nın yaptığı araştırmanın sonuçları, AK Parti'nin sokak köpekleri ile ilgili düzenlemesinin arkasındaki nedeni net bir şekilde ortaya koyuyor. Araştırmaya göre, halkın büyük bir çoğunluğu mahallelerinde sahipsiz köpeklerin bulunduğunu belirtiyor ve bunları ciddi bir sorun olarak görüyor”* (Habertürk, 27.05.2024). Yazar yazının ilk paragrafına, AK Parti'nin sokak köpeklerine yönelik düzenlemesinin, halkın büyük bir kısmının beklentilerine uygun olduğunu vurgulayarak başlamaktadır. Araştırmada halkın büyük bir çoğunluğun başıboş sokak köpekler konusunda rahatsız hissettiklerini dile getirdiklerinden bahsetmektedir.

Yazar, sokak köpekleri konusunda toplumda geniş bir uzlaşma olduğunu vurgulamaktadır. Barınaklara alınamayan ve sahiplenilmeyen ya da hasta olan köpeklerin uyutulması fikrine yönelik desteğin geniş bir kesim tarafından benimsendiği belirtilmektedir.

Yazar, uyutulma kararının vicdani açıdan rahatsızlık yaratsa da mevcut durumun sürdürülemez olduğuna dikkat çekmektedir. Aynı zamanda, sokak köpeklerine yönelik sert

önlemlerin uygulanmasının toplumda nasıl bir etki yaratabileceği üzerinde durarak, çözümün karmaşık ve çok yönlü bir yaklaşımla ele alınması gerektiğini ifade etmektedir.

“Yazarken bile ürperiyorum... Araştırma sonuçları gösteriyor ki, toplumda sabır tükenmiş. Yeni taşındığım mahalledeki sokak köpeklerini ve bu durumu düşünüyorum. Sorun çok karmaşık. Ne hayvan hakları savunucularının köpeklerle kızmasını, ne de öldürülmelerini savunanları haklı buluyorum” (Habertürk, 27.05.2024). Yazar, bu paragrafta sokak köpeklerine yönelik şikâyetlerin hem de onların (gerektiğinde) öldürülmesi önerilerinin arasında sıkışmış bir durumda olduğunu söylemektedir. Buradaki söylemleriyle çok karmaşık bir konu olduğundan bahsetmektedir.

“Bir yanda köpek saldırılarıyla evlatlarını kaybedenler, diğer yanda öldürülecek çaresiz köpekler... Bu çıkmazdan nasıl kurtulacağız? Sahipsiz köpeklerin öldürülmesi içime sinmiyor, ama bu şekilde de devam edemez” (Habertürk, 27.05.2024). Yazar, mevcut durumun sürdürülemez olduğunu belirtirken, köpeklerin öldürülmesi gibi radikal çözümlere karşı vicdani bir direnç sergilemektedir. Aynı zamanda, sorunun çözümsüz bırakılmasının da kabul edilemez olduğunu ifade etmektedir. Yazarın bu tutumu, sorunun karmaşıklığını ve çözümün ne kadar zor olduğunu vurgulayan bir söylem oluşturmaktadır.

8.2.3. Habertürk Köşe Yazıları Analizi

Çalışmanın bu kısmında; Habertürk köşe yazıları ile ilgili analiz sonuçları ele alınmıştır. Köşe yazıları ile ilgili analiz sonuçları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Habertürk Köşe Yazıları

<i>“Bir yanda köpek saldırılarıyla evlatlarını kaybedenler, diğer yanda öldürülecek çaresiz köpekler...”</i>
<i>“Sahipsiz köpeklerin öldürülmesi içime sinmiyor, ama bu şekilde de devam edemez”</i>
<i>“Ne hayvan hakları savunucularının köpeklerle kızmasını, ne de öldürülmelerini savunanları haklı buluyorum”</i>
<i>“Araştırmaya göre, halkın büyük bir çoğunluğu mahallelerinde sahipsiz köpeklerin bulunduğunu belirtiyor ve bunları ciddi bir sorun olarak görüyor”</i>
<i>“Sahiplenilmeyen köpeklerin uyutulacağı söyleniyor ve bu öneriye itiraz büyük”.</i>
<i>“Şehirdeki sakin ve aşılı köpeklerin toplanmasının tehlikeli sonuçlar doğurduğunu vurguluyor”</i>
<i>“Yeni taşındığım mahalledeki sokak köpeklerini ve bu durumu düşünüyorum. Sorun çok karmaşık”</i>

Bu ifadeler, sokak köpekleri sorununun toplumda derin bir karmaşıklık ve duygusal yük taşıyan bir mesele olarak algılandığını göstermektedir. “Bir yanda köpek saldırılarıyla evlatlarını kaybedenler, diğer yanda öldürülecek çaresiz köpekler” ifadesi, sorunun iki yönlü dramatik boyutunu vurgularken, toplumun hem insan güvenliği hem de hayvan hakları açısından bölündüğünü açıkça ortaya koymaktadır. Sahipsiz köpeklerin öldürülmesine dair duyulan rahatsızlık, “içime sinmiyor” gibi bireysel vicdani bir bakış açısıyla ifade edilirken, mevcut durumun sürdürülemez olduğu yönündeki tespit, çözüm arayışının aciliyetini göstermektedir. Halkın büyük bir çoğunluğunun sahipsiz köpekleri ciddi bir sorun olarak görmesi, bu durumun toplumsal algıdaki yaygınlığını ve çözüm beklentisini yansıtırken, “köpeklerin uyutulacağı” önerisine yönelik itirazların büyüklüğü, bu çözüme duyulan etik ve duygusal direnci ortaya koymaktadır. Şehirdeki sakin ve aşılı köpeklerin toplanmasının tehlikeli sonuçlara yol açtığı vurgusu, bu tür uygulamaların öngörülemeyen yan etkilerine dikkat çekerken, sorunun karmaşıklığını “Yeni taşındığım mahalledeki sokak köpeklerini ve bu durumu düşünüyorum” ifadesiyle bireysel düzeyde de ortaya konmaktadır. Tüm bu ifadeler, sokak köpekleri konusunun toplum genelinde bir uzlaşmaya varılmasını zorlaştıran, çok boyutlu ve hassas bir mesele olduğunu göstermektedir.

8.3. Sabah Gazetesi Köşe Yazıları

8.3.1. Köpek Mağduru Annenin Üzerine Yürüdüler – Mevlüt TEZEL/19 Temmuz 2024

Sabah'ta Mevlüt Tezel, kaleme aldığı yazısında, sokak köpekleri sorununu duygusal bir olayla somutlaştırarak, mevcut yasaların ve muhalefetin duyarsızlığını eleştirmekte ve Atatürk dönemi uygulamalarıyla günümüz arasındaki farkları vurgulayarak geçmişin daha etkili çözümlerini referans almaktadır. *"TBMM Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu'nun başıboş sokak hayvanlarıyla ilgili toplantısına, Antalya'da sokak köpeklerinden kaçarken kamyonun altında kalıp yaşamını yitiren 10 yaşındaki Mahra Melin Pınar'ın annesi Derya Pınar da katıldı. Pınar, yasa tasarısına karşı çıkan muhalefet vekillerine ölen çocuğunun ayakkabılarını gösterdi"* (Sabah,19.07.2024). Yazar, yazısının ilk paragrafına duygusal bir olayla başlamakta ve bu olayla okuyucunun dikkatini çekmeye çalışmaktadır. Mahra Melin Pınar'ın trajik ölümü, sokak hayvanları sorununu kişisel acı bir hikâye ile somutlaştırılmaktadır. Derya Pınar'ın çocuğunun ayakkabılarını göstermesi, bir annenin acısını ve çaresizliğini gözler önüne sererek, kamuoyunda empati yaratması amaçlanmaktadır. Bu söylem, yasaya karşı çıkanlara yönelik duygusal bir eleştiri içermektedir.

"CHP, DEM Parti ve TİP'li milletvekilleri ise acılı annenin konuşmasına izin vermediler. Bu vekiller, başıboş köpekler nedeniyle çocukları ölen bir annenin acısını anlamak yerine, onun sesini susturdular" (Sabah,19.07.2024). Vekillerin, acılı bir annenin konuşmasını engellemesi, onların halktan kopuk olduğunu ve duyarsız bir tutum sergilediklerini ima etmektedir. Burada kullanılan söylem, muhalefet partilerinin empati yoksunluğunu ve sorunu görmezden gelme eğilimlerini vurgulamak için stratejik olarak seçilmiştir. Bu sebeple muhalefet partilerini eleştirmektedir.

"Olay, başıboş köpeklerin aslında daha çok varoşlar ve düşük gelirli mahallelerin sorunu olduğunu gösteriyor. Lüks semtlerde yaşayanlar, köpek saldırılarını yalnızca haberlerde izliyor" (Sabah,19.07.2024). Yazar bu paragraf ile sorunun sınıfsal boyutuna dikkat çekmektedir. Sorunun toplumsal adaletsizlikle ilişkili olduğunu ima etmektedir. Yazıda lüks semtlerde yaşayanların, bu tür sorunları uzaktan izledikleri belirtilerek, toplumdaki sınıfsal farkın altı çiziliyor. Bu söylem, sorunun çözümü için sınıfsal bir perspektif gerekliliğini öne çıkarmaktadır.

"Ancak, ülkemizde sol görüşlü vekiller, bu soruna çözüm aramak yerine, sözde hayvan severler ve elitlerin yanında yer alıyorlar. Sokak köpekleri sorunu, sınıfsal bir meseleye dönüşmüş durumda, ancak sol partiler bunu görmezden geliyor" (Sabah,19.07.2024). Yazar sol görüşlü vekillerin, halkın sorunlarına çözüm aramak yerine, elitlerin ve hayvan severlerin yanında durduğunu iddia etmektedir. Bu söylem, sol partilerin sınıfsal bir sorunu görmezden geldikleri eleştirisini barındırmaktadır. Eleştiri, sol partilerin geleneksel misyonlarından saparak, halkın gerçek sorunlarına çözüm bulmaktan uzaklaştığını ima etmektedir.

"Normalde sol partiler, yoksulların sorunlarına eğilirken, burada elitlerin temsilcisi haline geldiler. Dahası, bu vekiller, evladını kaybetmiş bir annenin acısını küçümsediler ve onun görüşlerine empati kurmaktan uzak kaldılar. Bu durum, halktan ne kadar kopuk olduklarının bir göstergesi" (Sabah,19.07.2024). Sol partilerin, yoksulların sorunlarına çözüm bulma misyonunu terk ettikleri ve elitlerin temsilcisi haline geldikleri iddiası, okuyucuda bu partilere karşı olumsuz bir algı oluşturmayı amaçlamaktadır. Vekillerin, bir annenin acısına duyarsız kalmaları, onların halktan kopuk olduklarını ve empati yoksunu olduklarını ima etmektedir. Bu söylem, sol partilerin halkın gerçek ihtiyaçlarından uzaklaştığı mesajını vermek için kullanılmaktadır.

"Oysa çözüm basit; gelişmiş ülkelerin uyguladığı yöntemleri benimsemek yeterli. Batı'yı her fırsatta övenler, bu konuda onların çözüm önerilerini reddediyorlar" (Sabah,19.07.2024). Batı'yı genellikle öven kişilerin bu konuda Batı'nın çözümlerini kabul etmemesi, söylemde çelişki olarak sunulmaktadır. Bu, batı yanlısı eleştirmenlere yönelik bir eleştiri olarak kullanılmakta ve çözümün Batı'nın mevcut uygulamalarını benimsemekte yattığına dikkat çekmektedir. Yazar, geçmişte uygulanan katı

tedbirleri bugünkü durumla karşılaştırmaktadır. Atatürk'ün dönemiyle bugünkü uygulamalar arasındaki fark vurgulanarak, geçmişteki daha sert uygulamalar olumlu bir örnek olarak sunulmaktadır.

CHP'nin köpeklerin barınaklara alınmasına karşı çıktığı iddia edilerek, partiye yönelik eleştiriler yapılıyor. Yazar, CHP'nin günümüzdeki tutumunu, Atatürk'ün politikalarına aykırı bulduğunu dile getirmektedir. Türkiye'nin Afrika ülkeleri ve Hindistan ile birlikte kuduz riski taşıyan ülkeler arasında yer alması, ülke için büyük bir utanç olarak nitelendirilmektedir. Bu durum, yetersiz muhalefetle ilişkilendirilerek, ülkedeki sorunların çözülmemesinin asıl nedeninin muhalefetin etkisizliği olduğu öne sürülmektedir.

8.3.2. İnsanımızı Nasıl Koruyacağız? - Hilal KAPLAN/ 14 Mayıs 2024

Sabah gazetesinde Hilal Kaplan, kaleme aldığı yazıda, köpek saldırılarının trajik sonuçlarına ve bu sorunun hızla büyüyen ciddiyetine dikkat çekerek, mevcut yasaların yetersizliğini ve uluslararası örneklerle çözüm önerilerini vurgulamaktadır. *"72 yaşındaki Şerife Arısan, tarlasına gitmek için sabah erken saatlerde yola çıktı, ancak sokak köpeklerinin saldırısı sonucu hayatını kaybetti. Ne yazık ki, Şerife Teyze, köpek saldırılarında hayatını kaybeden veya yaralanan tek kişi değil"*. Paragraf, dramatik bir olayla köpek sorununun ciddiyetini vurguluyor. Yazar, mağduriyet üzerinden okuyucuyu etkilemeye çalışarak, sokak köpeklerinin insan hayatı üzerindeki tehlikesini öne çıkarmaktadır.

"Son altı ayda 100'den fazla köpek saldırısı yaşandı, ancak bu sayı sadece rapor edilenler. Köpek sürüleri, insanları ve hayvanları parçalayarak saldırıyor. Bu, medeni bir ülkede kabul edilemez". Yazar, köpek saldırılarının yaygınlığını ve yetersiz raporlandığını vurgularken, durumun Türkiye'nin medeni bir ülke olma iddiasıyla çeliştiğini belirtmektedir. Bu eleştiri, köpeklerin toplum için büyük bir tehdit olduğunu ima etmektedir.

"Köpekler sadece saldırmıyor; hijyen sorunlarına ve hastalıklara da yol açıyorlar. Yasal düzenlemeler mevcut, ama uygulanmadıkları için sorun büyüyor. Türkiye genelinde bu problem giderek artıyor". Köpek sorununun çok boyutlu bir tehdit olduğunu vurgulamaktadır. Hijyen ve sağlık sorunları üzerinden yazar, mevcut yasal düzenlemelerin etkisizliğini eleştiriyor, bu da sorunun geniş çaplı bir kriz haline geldiğini göstermektedir.

Yazar, Türkiye'nin bu sorunu çözmekte geciktiğini ve diğer ülkelerin çözümlerini hızlıca uygulaması gerektiğini savunmaktadır. Başka ülkelerden örnekler vererek, Türkiye'ye bu konuda yön göstermektedir.

"Köpeklerin hızla çoğalması ve insan hayatını tehdit etmesi nedeniyle, aşılama sahiplendirilmeleri; aksi takdirde uyutulmaları gerektiği açık. Bu çözüm kaçınılmaz hale geldi". Yazar, köpeklerin uyutulmasının zorunlu bir çözüm olduğunu savunmaktadır. Alternatif çözüm önerilerinin olmaması, mevcut yöntemin gerekliliğini pekiştirmekte ve sorunun ciddiyetini ortaya koymaktadır.

8.3.3. Köpekler Uyutulacak Mı? – Mevlüt TEZEL/ 23 Mayıs 2024

Sabah'ta Mevlüt Tezel'in kaleme aldığı yazısında sokak köpekleriyle ilgili artan saldırıların toplumda derin bir kriz yarattığını ve ünlülerin bile bu sorundan etkilenerek, sorunun toplumsal boyutunu vurguladığını belirtmektedir. *"Sokak köpekleri saldırıları giderek artıyor. Ünlü şarkıcı Demet Akalın, minik Tunahan'ın köpek saldırısına uğradığını gösteren bir videoyu Twitter 'da paylaşarak, kuzeninin benzer bir saldırı sonucu hayatını kaybettiğini açıkladı. Akalın, "2 evlat annesiz kaldı..." diyerek acısını paylaştı"* (Sabah, 23.05.2024).

Köpek saldırılarının artarak toplumun her kesimine yayıldığı, bu trajedilerin artık ünlülerin yakın çevresinin bile etkilendiği ifade edilmektedir. Demet Akalın'ın yaşadığı kayıp, bu durumun

ciddiyetini gözler önüne sermektedir. Trajedinin boyutları, "iki çocuğun annesiz kalması" üzerinden derinleştirilerek, sorunun yalnızca bireysel bir acı değil, toplumsal bir kriz olduğu vurgulanmaktadır.

"Köpek saldırılarının ünlülere kadar ulaşması, bir gün bir ünlünün benzer bir saldırıda yaralanması veya hayatını kaybetmesi olasılığını düşündürüyor. Akalın'ın geçmişte eleştirildiği, ancak şimdi haklı bulunduğu vurgulanıyor" (Sabah, 23.05.2024). Köpek saldırılarının geniş bir tehdit oluşturduğu ve toplumun her kesimini, hatta ünlü isimleri bile etkileyebileceği vurgulanmaktadır. Akalın'ın önceki eleştirilerin ardından şimdi haklı bulunması, onun bu konuda sergilediği duruşun zamanla daha fazla kabul gördüğünü ve bu meseleye duyarlı olmanın önemini ortaya koymaktadır. Bu yaklaşım, okuyucunun sorunun ciddiyetini anlayıp daha duyarlı bir tutum sergilemesini teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

"Genelde ünlü sanatçılar, sokak köpekleri konusunda sessiz kalıyor veya radikal hayvanseverlerin yanında yer alıyorlar. Bu durum, sanatçıların toplumsal sorunlar konusunda tarafsız kalmalarının eleştirisi olarak sunuluyor" (Sabah, 23.05.2024). Sanatçıların sokak köpekleri sorununa dair sessiz kalmaları, bu meselede toplumsal ayrışmayı derinleştirmekte ve sanatçıların bu şekilde tarafsız kalmaları eleştirilmektedir. Popüler olanı tercih etmek veya konuyu görmezden gelmek, toplumun daha da bölünmesine yol açarak, mevcut sorunların çözümünü zorlaştırmaktadır.

"Radikal hayvanseverlerin sosyal medyada güçlü bir etkisi var, bu yüzden sanatçılar köpeklerin barınaklara alınması gibi önerilerde bulunmaktan çekiniyor. Bu, sosyal medyanın baskısı altında sanatçıların özgürce görüş belirtmediğini gösteriyor" (Sabah, 23.05.2024). Radikal grupların sosyal medyadaki güçlü etkisi, sanatçıların sokak köpekleriyle ilgili açık görüş bildirmelerini engellediği öne sürülmektedir. Bu baskı, sanatçıların bazı çözüm önerilerini dile getirmekten çekinmesine neden olurken, toplumsal konuların özgürce tartışılmasını da engelliğini düşündürmektedir.

"Sokak köpekleri sorunu yüzünden toplumun kutuplaşacağını kimse beklemezdi. Bu mesele, sadece güvenlik değil, toplumsal bir kriz haline geldi" (Sabah, 23.05.2024). Toplumda sokak köpekleri meselesinin yol açtığı beklenmedik kutuplaşma, sorunun ne denli ciddi boyutlara ulaştığını gözler önüne sermektedir. Bu durum, sokak köpekleri sorununun sadece bireysel bir problem olmaktan çıkarak, toplumsal bir krize dönüştüğünü ortaya koymaktadır.

8.3.4. '114 Yıl Önce' Zamanında Tedbir Alınmayınca Sokak Köpekleri Çok Acı Bir Şekilde İtlaf Oldu – Erhan AFYONCU/ 2 Haziran 2024

Sabah gazetesinde Erhan Afyoncu'nun kaleme aldığı yazısında, İstanbul'daki sokak köpekleri sorunu tarihsel bir perspektifle ele alınmaktadır. Afyoncu, şehirleşmenin köpeklerin yaşam alanlarını daralttığını ve hastalıkların yayıldığını belirtmektedir. Osmanlı döneminde hayvanlara gösterilen hassasiyete rağmen, 1910'da yaşanan Hayırsızada olayı gibi trajik durumlara dikkat çekmektedir. Yazar, geçmişteki olumsuz uygulamaların günümüzde tekrarlanmaması gerektiğine dair bir uyarıda bulunmaktadır.

"İstanbul'da Sokak köpekleri, 19. yüzyıl ve 20. yüzyılın başlarından itibaren toplumu ikiye bölen bir sorun olmuştur. Şehirleşmenin artmasıyla köpeklerin yaşam alanları daralmış ve kuduz gibi hastalıklar yaygınlaşmıştır. Osmanlı döneminde hayvanlara karşı hassasiyet gösterilmiş ve sokak köpekleri genellikle koruma altına alınmıştır. Ancak 1910 yılında yaklaşık 50 bin köpek Hayırsızada'ya sürülmüş ve burada açlık ve susuzluktan ölmüştür" (Sabah, 02.06.2024). Yazar, İstanbul'daki Sokak köpekleri sorununu tarihsel bir perspektifte ele almaktadır. 19. ve 20. yüzyılın başlarından itibaren, şehirleşmenin artışıyla birlikte köpeklerin yaşam alanlarının daraldığı ve bu süreçte kuduz gibi hastalıkların yayıldığı belirtilmektedir. Osmanlı döneminde hayvanlara karşı gösterilen hassasiyet ve koruma çabaları vurgulanmakta, ancak 1910 yılında gerçekleştirilen trajik Hayırsızada olayına da dikkat çekilmektedir. Bu olay, köpeklerin açlık ve susuzluk nedeniyle yaşamlarını yitirmesi ile

sonuçlanmıştır. Dolayısıyla, bu söylem geçmişte yaşanan olumsuz uygulamaların günümüzde tekrarlanmaması gerektiğine dair uyarıcı bir ton taşımaktadır.

"Osmanlı'da köpeklerle karşı bir hassasiyet bulunmakta, hayvan hakları devlet tarafından korunmaktaydı. Ancak, şehirlerin büyümesiyle köpeklerin yaşam alanları daralmış ve kamuoyu ikiye bölünmüştür. 1909'da köpek sayısının 150 bine çıktığı belirtilmiş, köpeklerin şehirde tehdit oluşturduğuna dair tartışmalar yaşanmıştır" (Sabah, 02.06.2024). Yazar, Osmanlı dönemindeki hayvan hakları bilincine vurgu yapmaktadır. Devletin köpeklerle karşı gösterdiği hassasiyetin, şehirlerin büyümesiyle birlikte köpeklerin yaşam alanlarının daralması sonucu etkisiz hale geldiği ifade edilmektedir. 1909 yılında köpek sayısındaki artışın 150 bine ulaştığı ve bu durumun şehirde tehdit oluşturduğuna dair tartışmaların başladığı belirtilmektedir. Bu söylem, şehirleşmenin getirdiği zorlukların ve kamuoyundaki bölünmenin, köpeklerle ilgili sorunun karmaşıklığını artırdığını ortaya koymaktadır. Geçmişte yaşanan bu sorunların günümüzde de benzer şekilde ele alınması gerektiği vurgulanmaktadır.

"Abdullah Cevdet ve diğer düşünürler köpeklerin şehirde yarattığı sorunlara dikkat çekmiş, köpeklerin sanayide kullanılmaları önerileri reddedilmiştir. 1910'da köpeklerin adaya sürülmesi kararı alınmış, fakat köpekler kısa sürede geri dönmüştür" (Sabah, 02.06.2024). Yazar, Abdullah Cevdet ve diğer düşünürlerin köpeklerin şehirde yarattığı sorunlara dikkat çektiğini belirtmektedir. Bu düşünürler, köpeklerin sanayide kullanılmasını reddetmiş ve 1910'da köpeklerin adaya sürülmesine karar verilmiş, ancak köpekler kısa sürede geri dönmüştür. Bu durum, hayvanlara yönelik uygulamaların yetersizliğini ve bu politikaların gözden geçirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

"Hükümet, köpekleri sanayide kullanma tekliflerini reddetti. Köpekler adaya sürüldü ama halkın tepkisiyle karşılaşıldı. Sonuç olarak, adaya sürülen köpekler açlık ve susuzluktan öldü" (Sabah, 02.06.2024). Söylem, hükümetin köpekleri sanayide kullanma önerilerini reddettiğini ve köpeklerin adaya sürülmesinin ardından halkın tepkisiyle karşılaştığını vurgulamaktadır. Köpeklerin açlık ve susuzluktan ölmesi, uygulamanın başarısızlığını ve toplumdaki ahlaki tepkileri yansıtmaktadır. Bu durum, devlet politikalarının hayvanlara yönelik olumsuz etkilerini ve halkın bu tür uygulamalara karşı duyarlılığını ortaya koymaktadır.

"Cumhuriyet döneminde de köpeklerin şehirden çıkarılması kararı alındı. Ancak sorun günümüze kadar çözülemedi" (Sabah, 02.06.2024). Köpeklerle ilgili meselelerin tarihsel bir süreklilik taşıdığını ve mevcut çözümlerin yetersiz kaldığını göstermektedir. Dolayısıyla, bu sorun hem geçmişten günümüze taşınmış hem de etkili bir çözüm geliştirilmemiştir. Bu bağlamda, mevcut politikaların sorunun köklü bir çözümüne ulaşamadığına dikkat çekilmektedir.

"II. Mahmud döneminde sokak köpeklerine karşı ilk belirgin tepki görülmüştü. Ancak halkın tepkisi üzerine köpekler geri getirildi" (Sabah, 02.06.2024). Bu söylem, II. Mahmud döneminde sokak köpeklerine karşı alınan sert önlemlerin halk tarafından tepkiyle karşılandığını ve bu sebeple geri adım atıldığını ifade etmektedir. Halkın hayvanlara yönelik duyarlılığının ve tepkisinin, hükümet politikalarının şekillendirilmesinde önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Dolayısıyla, köpeklerle ilgili alınan kararların toplumsal tepkiler doğrultusunda değiştiği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda, devlet politikalarının halkın duyarlılığını göz önünde bulundurması gerektiği vurgulanmaktadır.

"Batılı gözlemciler, Müslümanların sokak köpeklerine daha hoşgörülü davrandığını belirtmiştir" (Sabah, 02.06.2024). Batılı gözlemcilerin Müslüman toplumlarının sokak köpeklerine karşı daha hoşgörülü bir tutum sergilediğini belirttiklerini ifade etmektedir. Bu gözlem, Osmanlı toplumunun hayvanlara karşı gösterdiği duyarlılığı ve hoşgörüyü vurgulamaktadır.

“19. yüzyıldan sonra köpeklerin salgın hastalıklara neden olduğu, bu yüzden müdahale edilmesi gerektiği düşüncesi yaygınlaşmıştır” (Sabah, 02.06.2024). Söylem, 19. yüzyıldan itibaren köpeklerin salgın hastalıkların yayılmasında rol oynadığının düşünüldüğünü ve bu nedenle bu konuda müdahalede bulunulması gerekliliğinin kabul edildiğini ortaya koymaktadır. Bu görüş, köpeklerin sağlık riskleri açısından tehdit oluşturduğuna dair bir algının geliştiğini ve bu algının, devlet politikalarının şekillenmesinde etkili olduğunu vurgulamaktadır.

“Abdülaziz döneminde köpekler adaya nakledilmiş, fakat büyük bir yangının ardından köpeklerin geri getirilmesi kamuoyu baskısıyla gerçekleşmiştir” (Sabah, 02.06.2024). Abdülaziz döneminde köpeklerin adaya sürülmesi kararına rağmen, büyük bir yangın sonrası kamuoyunun tepkisiyle köpeklerin geri getirilmesi sağlanmıştır. Bu söylem, devletin köpekler üzerindeki uygulamalarının halkın tepkisiyle şekillendiğini ve kamu baskısının politikaları etkilediğini göstermektedir. Ayrıca, köpeklerle ilgili alınan sert tedbirlerin toplumun ahlaki ve sosyal tepkileriyle geri alındığını vurgulamaktadır.

8.3.5. Sabah Gazetesi Köşe Yazıları Analizi

Çalışmanın bu kısmında; Sabah Gazetesi köşe yazıları ile ilgili analiz sonuçları ele alınmıştır. Köşe yazıları ile ilgili analiz sonuçları Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Sabah Gazetesi Köşe Yazıları

“Milletvekilleri ise acılı annenin konuşmasına izin vermediler”
“Pınar, yasa tasarısına karşı çıkan muhalefet vekillerine ölen çocuğunun ayakkabılarını gösterdi”
“Ülkemizde sol görüşlü vekiller, bu soruna çözüm aramak yerine, sözde hayvan severler ve elitlerin yanında yer alıyorlar”
“Evladını kaybetmiş bir annenin acısını küçümsediler ve onun görüşlerine empati kurmaktan uzak kaldılar. Bu durum, halktan ne kadar kopuk olduklarının bir göstergesi”

Bu ifadeler, sokak köpekleri meselesinin siyasal ve toplumsal bir tartışma alanına dönüşerek derin bir kutuplaşmaya neden olduğunu göstermektedir. “Milletvekilleri ise acılı annenin konuşmasına izin vermediler” ve “Pınar, yasa tasarısına karşı çıkan muhalefet vekillerine ölen çocuğunun ayakkabılarını gösterdi” ifadeleri, olayın duygusal boyutunu güçlü bir şekilde vurgularken, yasaya karşı çıkanların insani bir trajediye duyarsız kaldığına yönelik eleştirileri ön plana çıkarmaktadır. Sol görüşlü vekillerin “sözde hayvan severler ve elitlerin yanında yer aldığı” yönündeki ifade, tartışmayı ideolojik bir zemine taşıyarak, halkın acısına yabancı oldukları yönündeki bir algıyı güçlendirmektedir. Evladını kaybetmiş bir annenin acısının küçümsendiği ve empati kurulmadığı vurgusu, yasaya karşı çıkanların toplumsal hassasiyetlerden kopuk olduğu yönünde bir eleştiri içermektedir. Bu durum, sokak köpekleri sorununun çözümünde sadece etik ve pratik boyutların değil, aynı zamanda siyasi ve duygusal hassasiyetlerin de devreye girdiğini ve tartışmanın giderek daha polarize bir hale geldiğini göstermektedir.

SONUÇ

Yapılan araştırma neticesinde, incelenen köşe yazarlarının sokak köpekleri sorununa ilişkin çok yönlü bir tartışma ortamı oluşturduğu görülmektedir. Gazetelerde yer alan yazarlar hem hayvan hakları hem de kamu güvenliği açısından meseleyi ele almakta ve toplumu bilgilendirme ve yönlendirme gayreti içerisinde olmaktadır. Hayvanların yaşam hakları, bazı yazarlar tarafından hassasiyetle savunulurken, diğer yazarlar kamu güvenliğini tehdit eden durumları öne çıkarmaktadırlar. Bu çerçevede, toplumun bu konuda ikiye bölündüğü; bir tarafta hayvan haklarını savunanların, diğer tarafta ise sokak köpeklerinin yarattığı tehditlerden endişe duyanların olduğu ortaya çıkmaktadır.

Yapılan incelemelerde, farklı gazetelerin köşe yazarlarının sokak köpekleri sorununa dair vurguladıkları unsurlar farklılık göstermektedir. Sözcü gazetesinin yazarları genellikle hayvan haklarına öncelik vererek, sorunun çözümünde hayvanların yaşam hakkını koruyan, insancıl yöntemler üzerine yoğunlaşmışlardır. Bu yazarlara göre, sokak köpeklerinin topluma entegrasyonu ve barınak şartlarının iyileştirilmesi gibi çözümler öne çıkmaktadır. Sabah gazetesindeki köşe yazarları ise genellikle kamu güvenliğine vurgu yaparak, sokak köpeklerinin tehdit oluşturduğu durumları dile getirmiş ve daha sert tedbirlerin alınması gerektiğini savunmuşlardır. Özellikle çocuklara yönelik saldırılar, bu yazarların yazılarında sıklıkla gündeme getirilmiştir. Habertürk gibi daha dengeli bir duruş sergileyen gazetelerde ise yazarlar hem hayvan refahını hem de kamu güvenliğini göz önünde bulunduran, orta yolcu çözüm önerilerine yer vermişlerdir. Bu gazetelerde yer alan yazarlar, sorunun çok yönlü bir yaklaşımı gerektirdiğini vurgulayarak, belediyelerin daha etkin rol alması ve toplumun bilinçlendirilmesi gerektiğine dikkat çekmektedirler.

Medya, toplumsal olayların gündeme gelmesinde, tartışılmasında ve çözüme kavuşturulmasında önemli bir işlev görmektedir. Bu işlevin objektif olarak yerine getirilmesi herkes tarafından istenilmekle birlikte, ideal olanıdır. Objektif medya anlayışı, ideal olanı temsil etse de günümüzde medyanın işlevlerini objektif bir biçimde yerine getirmesi, çeşitli sebeplerden ötürü pek mümkün gözükmemektedir. Medya içeriklerinde çoğunlukla ideolojik yaklaşımlar gözlemlenmektedir. Bu durum, toplumsal olayların doğru değerlendirilme olasılığını azaltmaktadır.

Son yıllarda Türkiye’de önemli bir toplumsal soruna dönüşen sokak köpekleri meselesi, 2024 yılında uzun süre gündemde kalmış ve medyada yoğun bir şekilde tartışılmıştır. Bu tartışmalar sırasında farklı görüşler ortaya atılmıştır, fakat bu görüşlerin çoğunlukla meselenin çözüme kavuşturulmasından çok, ideolojik zeminde şekillendiği gözlemlenmiştir. Sokak köpekleri meselesi, medyada bir ideolojik tartışma aracı olarak ele alınmış, çözüm önerileri ise çoğunlukla ideolojik çerçevelerle şekillenmiştir. Bu durum, toplumsal bir sorunun çözümüne dair somut adımların atılmasını engellemiş, tartışmaların çoğunlukla ideolojik bir çatışmaya dönüşmesine yol açmıştır.

Sokak köpekleri meselesinin çözüm odaklı bir şekilde değil, ideolojik bir zeminde tartışılması, medyanın bu konuda toplumsal bir çözüm üretme işlevini zayıflatmaktadır. Medyanın bu yaklaşımı, meselenin toplumun tüm kesimlerini kapsayan ve sürdürülebilir bir çözüm arayışına dönüşmesini engellemektedir. Bu çalışma, sokak köpekleri meselesi üzerine farklı görüşlere sahip köşe yazarları tarafından yazılan köşe yazılarını söylem ve ideoloji bağlamında incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada, Sabah, Sözcü ve Habertürk gazetelerinin köşe yazıları örneklem olarak seçilmiş ve bu yazılarda yer alan ideolojik yaklaşımlar üzerinde söylem analizi yapılmıştır. Bu analiz yoluyla, medyanın sokak köpekleri meselesini nasıl ideolojik bir tartışma olarak şekillendirdiği ve bu durumun toplumsal sorunların çözümüne nasıl etki ettiği anlaşılmaya çalışılacaktır.

Çalışmadan elde edilen temel bulgular, sokak köpekleri meselesinin, gazetelerin ideolojik yaklaşımları doğrultusunda ele alındığını ve bu durumun, meselenin toplumsal bir sorun olarak çözülmesinden ziyade ideolojik bir tartışma halini aldığına işaret etmektedir. Medya, bu meseleye dair çözüm önerilerini, kendi ideolojik çizgileri çerçevesinde sunmuş, bu da toplumsal uzlaşıya ulaşmasını zorlaştırmıştır. Sokak köpekleri sorununun çözülmesinde hayvan hakları ile kamu güvenliği arasında bir denge kurulması gerektiği açıkça görülmektedir. Farklı gazetelerdeki köşe yazılarından yola çıkarak, bu dengeyi kurabilmek için bir dizi çözüm önerisi sunulabilir. Sokak köpekleri meselesinin çözülmesinde toplumsal farkındalık yaratmanın ve dengeyi sağlamak için önerilen yaklaşımların önemini vurgulamaktadır. Sokak köpeklerinin yaşam hakları

savunulurken, bu hakların toplum güvenliğiyle çelişmemesi adına daha etkili bir denetim ve denge sağlanması gereklidir.

Çözüm sürecinde toplumsal bilinçlenme çok büyük bir rol oynamaktadır. Sokak köpekleri ile ilgili toplumda doğru ve dengeli bir bilgi akışı sağlanmalıdır. Belediye ve sivil toplum kuruluşları, hayvan refahı ve kamu güvenliği arasındaki dengeyi anlatan bilinçlendirme kampanyaları düzenlemelidir. Bu eğitimler hem hayvanseverlerin hem de kamu güvenliği endişesi taşıyan vatandaşların kaygılarını giderebilir. Belediyeler, sokak köpekleri ile ilgili sorunların çözülmesinde etkin bir rol oynamalıdır. Sokak köpeklerinin sağlıklı bir şekilde yaşamaya devam edebilmesi için yerel yönetimler barınaklar, sahiplendirme programları ve sokak köpeklerinin düzenli sağlık kontrollerini sağlamalıdır. Ayrıca, sokak köpeklerinin tehlike oluşturabileceği bölgelerde, sterilizasyon, eğitim ve toplama gibi yöntemler uygulanmalıdır.

Medyanın ve kamuoyunun rolü, bir çözüm önerisinin kamuoyunda kabul görmesini sağlamak için kritik bir önem taşır. Bu noktada, hayvan hakları savunucuları ve kamu güvenliğine önem veren grupların bir araya gelerek ortak çözüm önerileri geliştirmeleri sağlanabilir. Bu tür bir işbirliği, sadece ideolojik çatışmaları azaltmakla kalmaz, aynı zamanda somut ve sürdürülebilir çözümler üretmeye olanak tanır. Hayvan hakları ve kamu güvenliği arasındaki dengenin sağlanabilmesi için etkili yasal düzenlemelere ihtiyaç vardır. Hayvan hakları savunucuları, sokak köpeklerinin yaşam haklarını savunurken, kamu güvenliğine zarar vermemek adına daha sıkı denetimler ve yerel yönetimler tarafından izleme mekanizmaları oluşturulmalıdır. Ayrıca, sokak köpeklerinin aşılama, bakım ve bakımevi sistemlerinin yasal olarak denetlenmesi gerekir.

KAYNAKÇA

- Afyoncu, E. (02.06.2024). '114 Yıl Önce' Zamanında Tedbir Alınmayınca Sokak Köpekleri Çok Acı Bir Şekilde İtlaf Oldu. Sabah (<https://www.sabah.com.tr/yazarlar/erhan-afyoncu/2024/06/02/114-yil-once-zamaninda-tedbir-alinmayinca-sokak-kopekleri-cok-aci-sekilde-itlaf-oldu>).
- Alçı, N. (27.05.2024). İnsanlar ve Köpekler: Ölüm ve Yaşam Arasında. Habertürk (<https://www.haberturk.com/ozel-icerikler/nagehan-alcı/3689885-insanlar-ve-kopekler-olum-ve-yasam-arasında>).
- Alçı, N. (31.05.2024). Köpek Sorunu Siyasetçilere Bırakılamayacak Kadar Ciddi Bir İş. Habertürk (<https://www.haberturk.com/ozel-icerikler/nagehan-alcı/3691164-kopek-sorunu-siyasetcilere-birakilamayacak-kadar-ciddi-bir-is>).
- Althusser L (2003) İdeoloji ve Devletin İdeolojik Aygıtları, Alp Tümertekin (çev), İthaki Yayınları, İstanbul.
- Antonio Gramsci, Hapishane Defterleri, çev. Adnan Cemgil, Belge Yayınları, 2. Baskı 1986, sayfa 54.
- Arık, E. (2014). Demokrasi Paketi Bağlamında Medya ve İdeoloji İlişkisinin Haber Metinlerine Yansıması. Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 4(8), 27-35.
- Arık, E. (2021). Yanlış Bilinç Olarak İdeoloji ve Medyada Yeniden Üretimi. *Beytulhikme: An International Journal of Philosophy*, 11(1).
- Aydoğan, F., Kırık, A. M. (2012). Alternatif Medya Olarak Yeni Medya. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi* 18, 58-69.
- Aydoğan, F., Kırık, A. M. (2012). *Medya ve İletişim Araçları*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Barrett, M. (2004). Marx'tan Foucault'ya İdeoloji. (çev. A.Fethi). Ankara: Doruk Yayınları.
- Çakmak, F. (2019). Medyada dezenformasyon sorunsalı ve manipülasyonun gücü: ideoloji ve söylem açısından seçim haberlerinin siyasal iletişimdeki rolü. *Selçuk İletişim*, 12 (2), 1127-1154. <https://doi.org/10.18094/josc.596861>
- Çakmak, F., Bilişli, Y. (2019). *Eleştirel Söylem Analizi ve Sosyo-Bilişsel Yaklaşımlar*. İstanbul: Yedinci Gün Yayınları.

- Çakmak, F., Bilişli, Y. (2019). İdeoloji, Söylem ve İletişim Çalışmalarında Ruth Wodak. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2, 99-124.
- Çelik, H., Ekşi, H. (2013). Söylem Analizi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 27, 99-117.
- Dağdeviren, T. (2020). Gramsci'nin sivil toplum kavramına bakışı. *İş ve Hayat*, 6(11), 156-167.
- Dündar, U. (26.05.2024). İşte başıboş köpeklerin yarattığı soruna çözümler... *SÖZCÜ* (<https://www.sozcu.com.tr/iste-basibos-kopeklerin-yarattigi-soruna-cozumler-p49994>).
- Dündar, U. (28.07.2024). Bekir Coşkun ve köpekler!.. *SÖZCÜ* (<https://www.sozcu.com.tr/bekir-coskun-ve-kopekler-p69226>).
- Eagleton, T. (2015). İdeoloji. (çev. M. Özcan). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Fairclough, N. (1992). *Discourse and Social Change*. Cambridge: Polity Press.
- Fiske J (2003) İletişim Çalışmalarına Giriş, Süleyman İrvan (çev.). Bilim ve Sanat, Ankara.
- Google. Sokak Köpekleri. (24.12.2024). (<https://trends.google.com/trends/explore?date=today%205-y&geo=TR&q=sokak%20k%C3%B6pekleri&hl=tr>)
- İnce, M., Küçük, O., Koçak, M. C. (2023). Analyzing the Concept of Evil in Marxist and Freudian Context through the News on the Webpages of the Newspapers. *Turkish Academic Research Review*, 3, 1042-1060.
- Kaplan, H. (14.05.2024). İnsanımızı Nasıl Koruyacağız?. *SABAH* (<https://www.sabah.com.tr/yazarlar/hilalkaplan/2024/05/14/insanimizi-nasil-koruyacagiz>).
- Kartal, N. (2022). "Medya İçeriklerinde İdeolojinin Etkisi: Türk Basınında Azerbaycan Söylemi". *Türk Dünyası Araştırmaları* 131, 461-78.
- Koçak, M. C., Küçük, O. (2021). "Organize İşler" Filminde İdeolojinin İnşası. *Journal of humanities and tourism research*, 3, 526-537.
- Küçüksakarya, E. (2020). *Eleştirel Söylem Analizi ve Uygulama Alanları*. İstanbul: Varlık Yayınları.
- Küçüksakarya, E. (2020). Habertürk ve Yeni Akit Gazetelerinde Yükleme Stratejileri: Söylem-Tarihsel Yöntem Temelli Bir İnceleme. *Kritik İletişim Çalışmaları Dergisi*, 2, 45-54.
- Larrain, J. (1995). İdeoloji ve Kültürel Kimlik. (Çev. N.N. Domaniç). İstanbul: Sarmal Yayınevi.
- Macit, M. H. (2016). İdeoloji Üzerine Felsefi Bir Değerlendirme. *Kaygı. Bursa Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Dergisi* 26, 29-36.
- Meriç, C. (2014). İdeoloji. *İstanbul University Journal of Sociology*, 21-22, 119-142.
- Sözen, E. (1999). Söylem: belirsizlik, mübadele, bilgi, güç ve refleksivite. İstanbul: Paradigma Yayınları.
- Tezel, M. (19.07.2024). Köpek Mağduru Annenin Üzerine Yürüdüler. *Sabah* (https://www.sabah.com.tr/yazarlar/gunaydin/sbmevlut_tezel/2024/07/19/kopek-magduru-annenin-uzerine-yuruduler).
- Tezel, M. (23.05.2024). Köpekler Uyutulacak Mı?. *Sabah* (https://www.sabah.com.tr/yazarlar/gunaydin/sbmevlut_tezel/2024/05/23/kopekler-uyutulacak-mi).
- Turan, P. (16.07.2024). Ötenazi Değil, Katliam!. *SÖZCÜ* (<https://www.sozcu.com.tr/otenazi-degil-katliam-p66516>).
- Turan, R. (20.07.2024). Vermediğiniz Canı Nasıl Alacaksınız?. *Sözcü* (<https://www.sozcu.com.tr/vermediginiz-cani-nasil-alacaksiniz-p67514>).
- Van Dijk, T. A. (2006). *Discourse and Power*. London: Sage Publications
- Wodak, R. (1996). *Discourse and Discrimination: Rhetoric of Racism*. London: Routledge.

- Yeşil, A., Ulaş, M. (2020). "İdeoloji ve Medya: Batı ve Ortadoğu Medyasında Ayasofya Haberlerinin Söylem Analizi". Bingöl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 250-271.
- Zafer, C., Vardarlier, P. (2019). Medya ve Toplum. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi, 2, 355-361.
- Zeyrek, D. (24.05.2024). Bahtiyar'ı Yaşatmak!. SÖZCÜ (<https://www.sozcu.com.tr/bahtiyar-i-yasatmak-p49554>).